

คำนำ

ด้วยคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งทางด้านการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ทำให้กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการครอบคลุมหลายด้านหลายมิติ โดยเฉพาะมิติด้านการพัฒนาการเมือง คณะกรรมการได้มีการพิจารณาศึกษาแนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย ตลอดจนด้านการพัฒนาการเมือง ผ่านสื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน อันเป็นกำลังสำคัญของชาติในการขับเคลื่อนและการพัฒนาการเมืองต่อไปในอนาคต ประกอบกับรากฐานที่สำคัญในการส่งเสริมการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย และการพัฒนาการเมืองนั้น จะต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมดังกล่าวจะได้ผลอย่างแท้จริง ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างถูกต้อง โดยต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กและเยาวชน

ในการนี้ คณะกรรมการจึงเล็งเห็นความสำคัญของการให้ความรู้ด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย และการพัฒนาการเมืองตั้งแต่ระดับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นการปลูกฝังประชาธิปไตยจากฐานราก ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการจึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อพิจารณาและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการผลิตสื่อและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย

บทสรุปผู้บริหาร

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการผลิตสื่อและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย ด้วยคณะกรรมการตระหนักว่า รากฐานที่สำคัญในการส่งเสริมการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิด วิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย และการพัฒนาการเมืองนั้น จะต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมดังกล่าวจะได้ผลอย่างแท้จริง ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างถูกต้อง โดยต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในการขับเคลื่อนและการพัฒนาการเมืองต่อไปในอนาคต สำหรับอนุกรรมการแต่ละท่านได้มีการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นต้น ซึ่งสามารถทำให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนต่อไป

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณารอบการดำเนินงาน งบประมาณ และโครงสร้างเนื้อหาในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งสิ้น ๑๒ ครั้ง โดยคณะอนุกรรมการได้มีมติร่วมกันว่า การจัดทำสื่อของคณะอนุกรรมการนั้นจะผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน เนื่องจากการ์ตูนแอนิเมชันเป็นสื่อที่สามารถสร้างความสนใจให้กับเด็กและเยาวชนได้ ไม่น่าเบื่อ โดยกลุ่มเป้าหมายในการผลิตสื่อการ์ตูนของคณะอนุกรรมการ คือ เด็กและเยาวชนอายุ ๗ ถึง ๑๐ ปี สำหรับเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นการ์ตูน จะมีการหยิบยกเอาเนื้อหาเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การเคารพกฎหมาย การไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชน โดยจะมีการผลิตการ์ตูนออกมาเป็นตอน ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกรักอยากติดตามตอนต่อไป

นอกจากการผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน คณะอนุกรรมการได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเผยแพร่สื่อการ์ตูนแอนิเมชันของคณะอนุกรรมการ และเป็นการกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนได้สนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยในเบื้องต้น คณะอนุกรรมการได้จัดกิจกรรมในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา ซึ่งปรากฏว่าเด็กและเยาวชนจำนวนมากได้ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยกับคณะอนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนต่าง ๆ ทุกภูมิภาค เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปกระบวนการ แนวทาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน จำนวน ๔ ครั้ง คือ โรงเรียนบ้านพัฒนา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งทำให้

คณะอนุกรรมการได้รับทราบข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากคณะครูอาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้แทนชุมชน เพื่อที่จะนำข้อคิดเห็นนี้มาใช้ในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และเสนอต่อผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ เนื่องด้วยการจัดทำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันและการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ คณะกรรมการมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ และด้วยคณะอนุกรรมการเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการซึ่งเป็นหน่วยงานราชการ ทำให้การจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจากภาคเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพราะคณะอนุกรรมการต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังนั้น ด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ จึงทำให้คณะอนุกรรมการฯ สามารถดำเนินการจัดทำสื่อและจัดกิจกรรมได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการหวังว่าแนวความคิดของคณะอนุกรรมการจะช่วยจุดประกายและกระตุ้นให้ภาคราชการและหน่วยงานเอกชนได้ตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้กับเด็กและเยาวชน และนำสิ่งที่คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วนไปต่อยอด ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนในวันนี้กลายเป็นกำลังสำคัญของชาติในการขับเคลื่อนและการพัฒนาการเมืองต่อไปในอนาคต

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
คำนำ		ก
บทสรุปผู้บริหาร		ค – ง
บทที่ ๑ การประชุมของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา การพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน		๑
บทที่ ๒ สรุปผลการดำเนินงาน โครงการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อ ด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน การ์ตูนแอนิเมชั่น เรื่อง “หนูอิม หนูอ่อน ผจญภัย” ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖		๒๕
บทที่ ๓ การศึกษาดูงาน เรื่อง “ภาคการศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย”		๒๙
- ณ โรงเรียนบ้านพัฒนา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี		๓๑
- ณ โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต		๓๗
- ณ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี		๔๓
- ณ โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม อำเภอแกลง จังหวัดระยอง		๔๙
บทที่ ๔ การดำเนินงานเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย		๕๕
ภาคผนวก		๕๗
ก.เค้าโครงสื่อการ์ตูนแอนิเมชั่น เรื่อง “หนูอิม หนูอ่อน ผจญภัย”		๕๙
ข. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง		๗๓
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐		๗๕
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑		๗๗
- ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓		๗๙
- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒		๘๕
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖		๙๕
- แนวทางการจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ สำหรับส่วนราชการ		๙๗
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒		๑๐๓
- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓		๑๐๕
บรรณานุกรม		๑๐๗
รายนามผู้จัดทำ		๑๐๙

บทที่ ๑

การประชุมของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ในคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔

พิจารณาเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีมติเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. นายสินิตย์ เลิศไกร	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒. นายธีรภัทร พริ้งสุลกะ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสิทธิศักดิ์ เหลืองอมรเลิศ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายปัญญา จินตะเวช	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นางสาวพิมล หรือตระกูล	เป็นอนุกรรมการ
๖. นายพันธุ์เทพ ฉัตรนระรัชต์	เป็นเลขานุการอนุคณะกรรมการ
๗. นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. นายจุมพล คำศรี	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๙. นางสาวเปรมิการ์ ธนโรจน์ประดิษฐ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายธฤติ ประสานสอน	เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ครั้งที่ ๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

พิจารณากรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง ในประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายหรือระดับของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นผู้รับสื่อ และโครงสร้างเนื้อหาที่จะนำเสนอ โดยที่ประชุมมีความเห็นสอดคล้องกันว่าให้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาตอนต้น และควรนำประเด็นปัญหาของสังคมมาพิจารณาเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาที่จะนำเสนอ อันจะเป็นการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสังคมในระดับเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง

สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยาการปฏิบัติการ

พิจารณาโครงการและกรอบการดำเนินงาน ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินการจัดทำสื่อ เพื่อพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

ผลการพิจารณา

คณะอนุกรรมการได้มีการพิจารณากรอบและโครงเรื่องเบื้องต้นสำหรับการผลิตสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยจะแบ่งออกเป็น ๑๘ หัวข้อ กล่าวคือ ๑) ชีวิตมีความสุขเมื่อมีประชาธิปไตย ๒) ทุกคนเท่าเทียมกัน ๓) ทุกคนมีความสำคัญ ๔) ทุกคนมีอิสระที่จะทำสิ่งใดก็ได้ แต่ต้องไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ๕) การตัดสินใจด้วย Vote ๖) ทุกคนมีสิทธิ Vote คนละ ๑ เสียง ๗) กฎของคนหมู่มาก ๘) แม้ว่าจะไม่ชอบผลที่ผ่านการ Vote จากคนส่วนใหญ่มาแล้ว เราก็ต้องยอมรับ ๙) ทุกคนมีสิทธิ Vote เพื่อเลือกผู้ออกกฎหมายและผู้บริหาร ๑๐) ผู้ออกกฎหมายและผู้บริหารทำเพื่อประชาชน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของตนเอง ๑๑) ไม่มีใครมาฉ้อโกงสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของเราได้ ๑๒) ศาสนาไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดกฎ แต่ประชาชนเป็นผู้กำหนดกฎ ๑๓) ไม่มีใครสามารถบังคับให้เราเลือกนับถือศาสนาได้ ๑๔) ประชาชนเป็นผู้บริหาร ไม่ใช่ทหาร ๑๕) ผู้ออกกฎหมายเป็นผู้ได้รับเลือกมาจากประชาชน ๑๖) กลุ่มต่าง ๆ สามารถทำกิจกรรมใด ๆ ก็ได้ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ๑๗) ผู้พิพากษามีหน้าที่ดูแลให้สังคมปฏิบัติตามกฎหมาย ๑๘) กลุ่มการเมืองต่าง ๆ อาจมีความคิดเห็นต่างกัน ประชาชนสามารถเลือกสนับสนุนกลุ่มที่ชอบได้

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

เพื่อให้การดำเนินการผลิตสื่อชุดแรกของคณะอนุกรรมการออกมาเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดการในวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ คณะอนุกรรมการจึงมีความเห็นว่า ควรคัดเลือกหัวข้อที่จะนำเสนอในการผลิตสื่อชุดแรกเพียง ๒ หัวข้อ ดังนี้ การเลือกหัวข้อที่จะนำเสนอเป็นชุดแรก คณะอนุกรรมการจะคำนึงถึงความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย หลีกเลียงหัวข้อที่มีความละเอียดอ่อน ตลอดจนจะมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ นอกเหนือจากการส่งเสริมประชาธิปไตยลงไปในเรื่อง เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความสำคัญและศักยภาพของเด็กและเยาวชน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การมีมารยาทที่ดี เป็นต้น สำหรับหัวข้อ ๒ คณะอนุกรรมการจะผลิตสื่อและเนื้อหารายละเอียดที่จะนำเสนอเป็นชุดแรก อนุกรรมการจะพิจารณาและรวบรวมประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการ ในการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๒

วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

นายธนพจน์ พุทธิรักษ์ นิติกรปฏิบัติการ

พิจารณากรอบการดำเนินงาน งบประมาณ และโครงสร้างเนื้อหาในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนา การเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

ผลการพิจารณา

จากการประชุมคณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ได้มีข้อสรุปการดำเนินเรื่องในการจัดทำสื่อเพื่อพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน โดยแบ่งหัวข้อเป็น ๒ ตอน จากทั้งหมด ๑๘ หัวข้อ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ดังนี้

๑. ชีวิตมีความสุขเมื่อมีประชาธิปไตย
๒. สิทธิขั้นพื้นฐานและความเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ เพื่อเด็กและเยาวชนจะมีความเข้าใจในโครงการปลูกจิตสำนึกรักประชาธิปไตยได้โดยง่าย ซึ่งลักษณะโครงการจะจัดทำเป็นสื่อภาพยนตร์การ์ตูน ผ่านตัวละครที่ใช้ชื่อว่า “หนูอ๋ม หนูอุ่น ผจญภัย” โดยตัวละครทั้งสองจะถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ และอาจจะมีการนำมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านโทรทัศน์ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงการหาแนวร่วมและพันธมิตรในการบูรณาการเผยแพร่ภาพยนตร์การ์ตูนดังกล่าวผ่านทางสื่อต่าง ๆ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้ นายพันธุ์เทพ ฉัตรนะรัชต์ เลขานุการคณะอนุกรรมการ ทำหน้าที่รวบรวมรายละเอียดในการดำเนินการ ตลอดจนประมาณการงบประมาณการดำเนินงานในรูปแบบของการเสนอความเห็น (Proposal) ต่อคณะอนุกรรมการ ในการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

นางสาวศิริรัตน์ อยู่ฉัตร นักวิชาการรัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์
และศึกษาศาสตร์

พิจารณาโครงสร้างเนื้อหาและกรอบงบประมาณในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมือง สำหรับเด็กและเยาวชน

ผลการพิจารณา

นายพันธุ์เทพ ฉัตรนะรัชต์ เลขานุการคณะกรรมการ

นำเสนอ Storyboard เพื่อแสดงเรื่องราวการดำเนินเรื่องของสื่อแอนิเมชัน ซึ่งที่ประชุมจะมีการพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหา ในการประชุมครั้งต่อไป

นางสาวเปรมิการ์ ธนโรจน์ประดิษฐ์ โฆษกคณะกรรมการ

รายงานความคืบหน้าการดำเนินการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน พร้อมทั้งได้แสดงความเห็นว่า เนื่องจากหน่วยงานภาคเอกชน อยู่ในช่วงระหว่างการจัดทำงบประมาณประจำปีและสถานีโทรทัศน์บางสถานีอยู่ในช่วงการจัดผังรายการ ซึ่งใกล้จะจัดทำเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้นที่ประชุมควรเร่งพิจารณารายละเอียดของกิจกรรมวันแถลงข่าวเปิดตัวสื่อแอนิเมชัน และกิจกรรม Roadshow ตามโรงเรียนต่าง ๆ พร้อมกับรายละเอียดการประมาณการค่าใช้จ่ายในกิจกรรมดังกล่าว เพื่อนำไปเสนอในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยควรพิจารณารายละเอียดดังกล่าวให้เสร็จสิ้นก่อนช่วงกลางเดือนธันวาคม

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้ นายพันธุ์เทพ ฉัตรนะรัชต์ เลขานุการคณะกรรมการ จัดส่ง Storyboard ดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา และมอบหมายให้ นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เพื่อขอรับการสนับสนุนในการเผยแพร่สื่อแอนิเมชัน

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

พิจารณารายละเอียดโครงสร้างเนื้อหา และแนวทางการเผยแพร่สื่อ ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าว

รายชื่อผู้มาชี้แจง

บริษัท เจ.เค. เอ็กซิปปัน จำกัด

๑. นางภารดี สังขะวัฒนะ
๒. นายธนกร จันทรบัญชร
๓. นางสาวสายสุตา กิตติยาสวัสดิ์

ผลการพิจารณา

แนวทางการเผยแพร่สื่อของคณะอนุกรรมการฯ จะมีการดำเนินกิจกรรมหลัก ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมแรกจะเป็นการจัดงานแถลงข่าวและงานเปิดตัวโครงการการผลิตสื่อของคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งในเบื้องต้นได้กำหนดจัดงานในวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา โดยมีการจัดกิจกรรม ๓ กิจกรรม คือ การจัดแสดงภาพยนตร์แอนิเมชันเกี่ยวกับประชาธิปไตย การจำลองกระบวนการการเลือกตั้ง และการจัดเวทีสาธารณะสำหรับเด็กและเยาวชน ส่วนกิจกรรมที่สอง คือ การจัดกิจกรรมและแสดงงานตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ๕๐ โรงเรียน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาได้มีทัศนคติที่ดี และได้รับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับงบประมาณเบื้องต้นที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ประมาณ ๑๘ ล้านบาท โดยใช้สำหรับการจัดงานแถลงข่าว และงานเปิดตัวโครงการประมาณ ๒ ล้านบาท และใช้สำหรับการจัดกิจกรรมและแสดงงานตามโรงเรียนต่าง ๆ ๕๐ โรงเรียน งบประมาณประมาณ ๑๖ ล้านบาท

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

การจัดกิจกรรมงานแถลงข่าวและงานเปิดตัวโครงการในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา หากสถานที่และเวลาไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดงาน อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม และการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องมีการประเมินและวัดผลของการจัดกิจกรรมด้วย เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน สำหรับการกำหนดโรงเรียนที่คณะอนุกรรมการฯ จะออกไปจัดแสดงงาน การกำหนดกรอบกิจกรรม และแนวทางการจัดหาผู้สนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน คณะอนุกรรมการฯ จะได้มีการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับโครงสร้างเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นภาพยนตร์แอนิเมชันนั้น การดำเนินเรื่องจะมีการเชื่อมโยงเนื้อเรื่องแต่ละตอนเข้าด้วยกัน และจะมีการสรุปสาระสำคัญของแต่ละตอน เพื่อเป็นการให้ข้อคิดและเกิดการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชน สำหรับเนื้อเรื่องแต่ละตอน จะนำเสนอเนื้อหาบนพื้นฐานของการดำเนินชีวิตจริงผสมจินตนาการ แต่จะไม่มี การนำเสนอภาพ คำพูด เนื้อหา และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้เป็นสื่อที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เนื้อเรื่องแต่ละตอน นอกจากจะนำเสนอเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว จะมีการนำเสนอเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชนด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้ตัวแทนผู้รับจ้างจัดงาน ได้พิจารณาทบทวนและปรับปรุงในส่วนของงบประมาณในการดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเหมาะสม

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ครั้งที่ ๕

วันพฤหัสบดีที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕
นายธนพจน์ พุทธิรักษ์ นิติกรปฏิบัติการ

พิจารณาโครงสร้างเนื้อหาและกรอบงบประมาณในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมือง สำหรับเด็กและเยาวชน

รายชื่อผู้มาชี้แจง

บริษัท เจ.เค. เอ็กซิปปัน จำกัด

๑. นายธนกร จันทรบัญชร
๒. นายวณิช อิงคะวนิช

ผลการพิจารณา

รายละเอียดการจัดกิจกรรมการเผยแพร่สื่อ แบ่งออกเป็น ๒ กิจกรรมหลัก คือ ๑) กิจกรรมการแถลงข่าวประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน และ ๒) การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่เด็กและเยาวชนตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยตัวแทนบริษัทผู้รับจ้างจัดงานได้นำเสนอรายละเอียดของการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน ๕๐ โรงเรียน โดยรายละเอียดการจัดงานเบื้องต้นจะจัดกิจกรรมในบริเวณโรงยิมของโรงเรียน ใช้ระยะเวลาประมาณ ๔๐ นาที โดยแบ่งพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนแรกจะมีการจัดกิจกรรมบนเวที และฉายสื่อแอนิเมชันพร้อมกับการให้ความรู้ด้านประชาธิปไตย และส่วนที่สองจะเป็นกิจกรรมการผจญภัยบนเกาะประชาธิปไตย โดยจะมีการจำลองเกาะประชาธิปไตยขึ้น และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามและผจญภัยในฐานต่าง ๆ ทั้งนี้ คำถามและแนวคิดที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ จะอยู่ในกรอบแนวคิด ๓ แนวคิด คือ การรับรู้หน้าที่ ความเสมอภาคกัน และเสรีภาพ

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑) การจัดกิจกรรมแถลงข่าวประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน อาการรัฐสภา จะมีการแถลงข่าวเพื่อให้สื่อมวลชนได้รับทราบการดำเนินงานในการผลิตสื่อของคณะกรรมการ การจัดกิจกรรมตอบคำถามพร้อมมอบรางวัล และการแจกสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อแอนิเมชัน ตัวอย่างเช่น แผ่นพับ พัด และที่คั่นหนังสือ เป็นต้น

๒) การทดลองการจัดกิจกรรมตามโรงเรียน ซึ่งจะคัดเลือกโรงเรียนจากแต่ละภูมิภาค เพื่อนำผลตอบรับที่ได้นำมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมและมีความน่าสนใจสำหรับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

๓) การนำเสนอสื่อแอนิเมชันฉบับสมบูรณ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีความใกล้ชิดและรับรู้ถึงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อขอรับความคิดเห็น

๔) การจัดทำหนังสือเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และการจัดทำโครงการการผลิตสื่อพร้อมหลักการและเหตุผล เพื่อนำไปขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง เป็นผู้คัดเลือกโรงเรียนเพื่อทดลองการจัดกิจกรรม และจัดทำหนังสือเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ครั้งที่ ๒

วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๕
นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

พิจารณาการเตรียมความพร้อมในการจัดงานแถลงข่าวประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมือง สำหรับเด็กและเยาวชน และการวางแผนงานในการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ

รายชื่อผู้มาชี้แจง

บริษัท เจ.เค. เอ็กซิปปัน จำกัด

๑. นางภารดี สังขะวัฒนะ
๒. นางสาวโรบล ศุภวุฒิ
๓. นายธนกร จันทรบัญชร
๔. นางสาวกุลณภัทร อติศักดิ์วัฒนา
๕. นายกฤษณะ วิเรศ

ผลการพิจารณา

รูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมือง สำหรับเด็กและเยาวชน ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ในพื้นที่การจัดกิจกรรมจะมีการจัดกิจกรรมภายใต้รูปแบบ “หนูอืม หนูอ่อน ตะลุยเกาะประชาธิปไตย” โดยจะมีการติดตั้งป้ายเวทีประชาสัมพันธ์งาน และรูปจำลองหนูอืม หนูอ่อน เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มาร่วมงานจะได้ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก สำหรับรูปแบบการจัดงาน นอกจากจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานและกิจกรรมของคณะอนุกรรมการแล้ว ส่วนของกิจกรรมจะมีโฆษกคณะอนุกรรมการ เป็นพิธีกรดำเนินรายการ มีพิธีกรภาคสนาม โดยเชิญชวนเด็กและเยาวชนที่มาร่วมงานให้มาร่วมเล่นเกม และตอบคำถามชิงรางวัลเกี่ยวกับประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นชุดเครื่องเขียนรวมถึงของขวัญจากผู้สนับสนุนอื่น ๆ และจะมีกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนได้ร่วมระบายสีตัวการ์ตูนหนูอืม หนูอ่อน ทั้งนี้ คณะทำงานในคณะอนุกรรมการจะมีการจัดทำสื่อของคณะกรรมาธิการ สำหรับสวมใส่ในวันงาน เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งคณะ

สำหรับแนวทางการประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน จะมีการเผยแพร่ข่าวผ่านสื่อมวลชนที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต และสื่อของทางรัฐสภา ซึ่งจะมีการบันทึกภาพจากกิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ อาคารรัฐสภาไปเผยแพร่ประกอบเนื้อหาข่าว สำหรับงานแถลงข่าวที่มีการเลื่อนออกไปนั้น จะมีการนัดสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองฯ โดยเชิญสื่อมวลชนมาทำข่าวประชาสัมพันธ์อีกครั้งในภายหลัง

สำหรับงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนในครั้งนี้ ได้มีการกำหนดการดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของการจัดกิจกรรมในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา จะใช้งบประมาณสำหรับดำเนินการ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนของกิจกรรมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวทางสื่อมวลชน จะใช้งบประมาณสำหรับดำเนินการ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท โดยเบื้องต้นงบประมาณที่จะนำมาใช้รวมทั้งสิ้น เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ โดยใช้งบประมาณของคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองฯ ในส่วนการเผยแพร่ประชาธิปไตย

มติที่ประชุม

๑. จากการประชุมครั้งที่ผ่านมา ที่ประชุมคณะอนุกรรมการกำหนดให้ประธานคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ เป็นประธานในงานแถลงข่าวประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะจัดขึ้นในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ อาคารรัฐสภา แต่เนื่องด้วยประธานคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ ติดภารกิจ ไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมในวันดังกล่าวได้ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการจึงมีความเห็นว่า การแถลงข่าวเปิดตัวสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างเป็นทางการจำเป็นต้องเลื่อนออกไปก่อน แต่สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะมีการจัดกิจกรรมดังกล่าวในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา

๒. ที่ประชุมมอบหมายให้เลขาธิการคณะอนุกรรมการและโฆษกคณะอนุกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ อาคารรัฐสภา ในนามของคณะอนุกรรมการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีมติตั้ง นายสัมพันธ์ กุลพร เป็นอนุกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เนื่องจาก นางสาวพิมล หรือตระกูล ถึงแก่กรรม

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ครั้งที่ ๗

วันพุธที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖
นายธนพจน์ พุทธิรักษ์ นิติกรปฏิบัติการ

**พิจารณาศึกษาผลการจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖
และแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่อไป**

รายชื่อผู้มาชี้แจง

บริษัท เจ.เค. เอ็กซิปปัน จำกัด

๑. นางภารดี สังขะวัฒน์
๒. นายวณิช อิงคะวนิช

ผลการพิจารณา

การจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ คณะอนุกรรมการได้จัดกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการระบายสีรูปตัวละครการ์ตูนหนูนุ่มและหมูนุ่ม กิจกรรมเล่นเกมบันไดงูและการตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยเพื่อชิงของรางวัล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้รับความสนใจและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๒๐๐ คน และมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ ๗ – ๑๐ ปี ซึ่งตรงกับอายุของกลุ่มเป้าหมายในการจัดทำสื่อแอนิเมชัน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้อภิปรายเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน โดยมีความเห็นที่สอดคล้องกันในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อทดสอบความน่าสนใจของกิจกรรม และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้มีความน่าสนใจ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะจัดขึ้นก่อนช่วงปิดเทอม จำนวน ๑ – ๒ ครั้ง และช่วงวันสงกรานต์

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทนบริษัทรับจัดงานดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ พร้อมนำมาเสนอต่อคณะกรรมการ ในการประชุมคราวต่อไป โดยให้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. ให้จัดทำรายงานสรุปผลการจัดกิจกรรมในวันเด็กแห่งชาติ ปี ๒๕๕๖ พร้อมสรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนนำคำถามเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมานำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

๒. ให้จัดทำแผนงานการจัดแสดงข่าว โดยให้มีรูปแบบการจัดสัมภาษณ์นายศุภชัย ศรีหล้า ประธานคณะกรรมการ และนายสินิตย์ เลิศไกร ประธานคณะกรรมการ พร้อมนำเสนอภาพกิจกรรมในวันเด็กแห่งชาติที่ผ่านมา เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

๓. ให้จัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว โดยมอบหมายให้จัดทำแผนงานร่วมกับนายพันธุ์เทพ ฉัตรนริษฐ์ เลขานุการคณะอนุกรรมการ

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน
ครั้งที่ ๘

วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖
นางสาวภริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

**พิจารณาแผนการประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน
และแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ**

รายชื่อผู้มาชี้แจง

บริษัท เจ.เค. เอ็กซิปปัน จำกัด

๑. นางภาวดี สังขะวัฒนะ
๒. นายวณิช อิงคะวนิช
๓. นายธนกร จันทรบัญชร
๔. นางสาวภาวิกา อรชร

ผลการพิจารณา

ภาพรวมการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา ซึ่งในวันดังกล่าวมีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม กับคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑,๒๐๐ คน โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กอายุ ๗ – ๑๒ ปี ซึ่งเด็กและเยาวชนได้รับความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยจากการร่วมเล่นกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เกมตอบคำถาม ประชาธิปไตย เกมบันไดงูหนูอิม - หมู่อ้น ตะลุยเกาะประชาธิปไตย กิจกรรมระบายสีตัวการ์ตูน หนูอิม - หมู่อ้น เป็นต้น สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมของคณะอนุกรรมการต่อไป คือ การนัด สัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เพื่อทำข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผ่านสื่อมวลชนรูปแบบต่าง ๆ หลังจากการนัดสัมภาษณ์แล้วจะมีการทดลองทำกิจกรรมในโรงเรียน ตัวอย่างในกรุงเทพฯ ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ หลังจากได้มีการทดลองไปทำกิจกรรมในโรงเรียน ตัวอย่าง แล้วจะมีการจัดงานแถลงข่าวเปิดตัวกิจกรรมอย่างเป็นทางการ และเมื่อเปิดเทอมปีการศึกษาต่อไป จะมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต่าง ๆ ๕๐ โรงเรียนทั่วประเทศ

สำหรับกิจกรรมที่จะไปจัดในโรงเรียนต่าง ๆ จะจัดในหอประชุมของโรงเรียน ซึ่งพื้นที่กิจกรรม ประกอบด้วย ส่วนของเวทีกิจกรรม ส่วนของจอเผยแพร่สื่อการ์ตูนแอนิเมชั่น หนูอิม - หมู่อ้น และพื้นที่ การเล่นเกมหนูอิม - หมู่อ้น ตะลุยเกาะประชาธิปไตย ในกิจกรรมต่าง ๆ จะมีการสอดแทรกความรู้ เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้กับนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรมด้วย สำหรับเวลาที่จะจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน เบื้องต้นกำหนดไว้ คือ ช่วงเวลาครึ่งวันบ่าย ประมาณ ๓ ชั่วโมง หรือ ๓ คาบเรียน แบ่งกิจกรรม เป็น ๓ รอบ นักเรียนร่วมกิจกรรมรอบละ ๑ ชั้นเรียน ประมาณรอบละ ๑๕๐ คน กิจกรรมแต่ละรอบ จะเริ่มต้นด้วยกิจกรรมบนเวที ต่อด้วยการฉายภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชั่น หนูอิม - หมู่อ้น ต่อด้วยการ แบ่งกลุ่มเล่นเกมหนูอิม - หมู่อ้น ตะลุยเกาะประชาธิปไตย ซึ่งจะแบ่งเป็นฐานต่าง ๆ และสุดท้ายจะมีการสรุปกิจกรรมและสาระความรู้บนเวทีกิจกรรม

สำหรับแนวทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการ จะมีการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กเยาวชน และผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมอาจมีการเชิญกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมกิจกรรม เพื่อเพิ่ม ความน่าสนใจ สำหรับเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ วัตถุประสงค์การจัดทำสื่อ ด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน และภาพรวมการจัดกิจกรรมทั้งที่ดำเนินการมาแล้ว และจะดำเนินการต่อไป ซึ่งในเบื้องต้นกำหนดช่วงเวลาที่จะประชาสัมพันธ์ข่าวออกเป็น ๒ ช่วง คือ

ช่วงแรกได้มีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศไปแล้ว ๒๕ โรงเรียน เพื่อแจ้งข่าวถึงผลตอบรับที่ได้จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา และช่วงที่สองเมื่อจัดกิจกรรมในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ๕๐ โรงเรียน เรียบร้อยแล้ว จะจัดทำสรุปผลการดำเนินการและแจ้งข่าวปิดโครงการ

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. การจัดกิจกรรม ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน โดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็น สำหรับการคัดเลือกโรงเรียนที่จะไปจัดกิจกรรมจะต้องพิจารณาใหม่อีกครั้ง โดยจะมีการประสานไปยังต้นสังกัดของโรงเรียนที่จะไปทำกิจกรรมล่วงหน้า และอาจมีการประสานงานกับหน่วยงานระดับกระทรวง ซึ่งมีโครงการสำหรับการเผยแพร่ประชาธิปไตยเพื่อร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการเผยแพร่สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน เมื่อได้มีการจัดกิจกรรมแต่ละโรงเรียนเสร็จแล้ว ตัวแทนผู้รับจ้างจัดงานน่าจะมีการจัดทำมู่งเสริมประชาธิปไตยเอาไว้ในแต่ละโรงเรียน เพื่อนักเรียนจะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป สำหรับการสรุปผลการดำเนินงาน จะจัดทำขึ้นภายหลังการจัดกิจกรรมในโรงเรียนต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้ว เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. แนวทางการจัดกิจกรรมต่อไป ซึ่งจะมีการไปจัดกิจกรรมในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ๕๐ โรงเรียน เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการดำเนินการและประหยัดงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการ ได้เสนอแนวทางว่า กรณีแรก เป็นไปได้หรือไม่ที่คณะกรรมการจะมีการกำหนดจุดจัดกิจกรรมเพียงจุดเดียวโดยไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนต่าง ๆ แล้วให้เด็กและเยาวชนจากโรงเรียนต่าง ๆ จากทั่วประเทศมาร่วมกิจกรรมที่คณะกรรมการจัด กรณีที่สอง เป็นไปได้หรือไม่ที่คณะกรรมการ จะแต่งตั้งบริษัทหนึ่งขึ้นมา เพื่อบริหารจัดการงบประมาณในการจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีคณะกรรมการคอยกำกับดูแลทั้งเรื่องงบประมาณและการจัดกิจกรรม

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้เชิญผู้อำนวยการสำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการในการประชุมครั้งต่อไป เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการมีความถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการ

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๙

วันพุธที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖

นายธนพจน์ พุทธิรักษ์ นิติกรปฏิบัติการ

**พิจารณาศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการจัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อ
ด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ตลอดจนแผนการดำเนินงาน
ของคณะอนุกรรมการ**

รายชื่อผู้มาชี้แจง

สำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นางมนสิชา ภัทรธาดา	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
๒. นายอัครสิทธิ์ เพิ่มแพ่งพันธุ์	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

บริษัท เจ.เค. เอ็กซ์บิชั่น จำกัด

๑. นางภารดี สังขะวัฒนะ
๒. นายวณิช อิงคะวนิช
๓. นางสาวภวิกา อรชร
๔. นายกฤษณะ วิเรศ
๕. นางสาวศรัญญา ศรีวัฒนจินดา

บริษัท พีเอ็น มีเดีย เน็ตเวิร์ค จำกัด

นางสาววิภาวี บัวลำไย

บริษัท บัมเบิล บี เอ็นเตอร์เทนเมนต์

นางสาวรสสุคนธ์ บุตรแก้ว

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีประเด็นข้อซักถามเกี่ยวกับการดำเนินการจัดหางบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชันและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนี้

๑) กระบวนการในการจัดการงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนขั้นตอนในการนำเงินดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการของคณะอนุกรรมการ

๒) กระบวนการและแนวทางในการรับบริจาคสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน หรือทรัพย์สิน หรือสิ่งของต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการนำไปเผยแพร่ และการนำไปจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

๓) หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบริษัทรับจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

๔) กรณีหากมีบริษัทเอกชนเป็นผู้สนับสนุน โดยจัดทำสื่อให้แก่คณะอนุกรรมการ ทั้งนี้ บริษัทผู้จัดทำสื่อนั้นจะนำเงินที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนมาใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ จะอยู่ในการควบคุมและกำกับดูแลของคณะอนุกรรมการ กรณีดังกล่าวสามารถทำได้หรือไม่ และหากทำได้จะต้องมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง

สำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากกรณีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันนี้มีไม่บ่อยนัก จึงขอ набันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการในครั้งนี้ไปใช้ประกอบการหารือกับกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการ พร้อมกับจะนำข้อซักถามของคณะอนุกรรมการไปหารือด้วย

จากนั้น ที่ประชุมได้ให้บริษัทผู้รับจัดกิจกรรม จำนวน ๓ บริษัท ได้แก่ บริษัท เจ.เค. เอ็กซิซิชั่น จำกัด บริษัท พีเอ็น มีเดีย เน็ตเวิร์ค จำกัด และบริษัท บัมเบิล บี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ นำเสนอแผนการจัดกิจกรรม แผนการประชาสัมพันธ์โครงการ และงบประมาณในการดำเนินงาน ต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มอบหมายให้นายพันธุ์เทพ ฉัตรนระรัชต์ เลขานุการคณะกรรมการ และนางสาวเปรมิการ์ ธนโรจน์ประดิษฐ์ โฆษกคณะกรรมการ เป็นผู้จัดทำเอกสารเปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละบริษัทมานำเสนอต่อที่ประชุม ในการประชุมคราวต่อไป

การประชุมคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง

สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๑๐

วันพุธที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖

นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

**พิจารณาศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางการจัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมด้านการพัฒนา
การเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน และจัดทำสื่อ ตลอดจนแผนการดำเนินงาน
ของคณะอนุกรรมการ**

รายชื่อผู้มาชี้แจง

สำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายประเสริฐ สุขพรรณเจริญ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการเงิน
๒. นางมนสิชา ภัทรธาดา	นักวิชาการเงินและบัญชี
๓. นางดรรชนี สิทธิพิธิ ทองแท้	นักวิชาการเงินและบัญชี

ผลการพิจารณา

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ในกรณีที่มีเอกชนบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้กับส่วนราชการ ส่วนราชการผู้รับบริจาคต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียและประโยชน์ที่ส่วนราชการจะได้รับจากการบริจาดดังกล่าว และการบริจาดดังกล่าวต้องไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ใดโดยเฉพาะ โดยในการรับบริจาคจะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการรับบริจาดดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการกำหนดไม่ให้ส่วนราชการรับเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท จากเอกชน และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเกี่ยวกับการรับเงินหรือสิ่งของบริจาคจากเอกชนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีที่มีผลประโยชน์ซ้ำซ้อนในภายหลัง

กรณีที่คณะอนุกรรมการเป็นเพียงผู้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับเนื้อหาในการผลิตสื่อ แต่กระบวนการจัดหางบประมาณและการผลิตสื่อเป็นการดำเนินงานของหน่วยงานภายนอก เมื่อหน่วยงานภายนอกผลิตสื่อเรียบร้อยแล้ว คณะอนุกรรมการจะเป็นตัวกลางในการนำสื่อดังกล่าวออกมาเผยแพร่ในตัวแทนสำนักงานคลังและงบประมาณได้ชี้แจงกรณีดังกล่าวว่า อาจทำได้ในลักษณะที่คณะอนุกรรมการมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานภายนอกที่ผลิตสื่อ เพื่อขอนำสื่อนั้นมาเผยแพร่ แต่ทั้งนี้ สื่อที่คณะอนุกรรมการรับมาจากหน่วยงานภายนอกถือว่าเป็นทรัพย์สินที่รับบริจาคมาอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจต้องมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาถึงความเหมาะสม และอาจมีประเด็นเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์ซ้ำซ้อนได้เช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการและการจัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนของคณะอนุกรรมการไม่ขัดต่อระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการ สอดคล้องกับการตีความของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาตามมาในภายหลัง จึงเสนอแนะให้คณะอนุกรรมการเชิญตัวแทนของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และตัวแทนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลแก่คณะอนุกรรมการ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มีมติให้เชิญอธิบดีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการในการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง

สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

นายธนพจน์ พุทธิรักษ์ นิติกรปฏิบัติการ

**พิจารณาศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางการจัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมด้านการพัฒนา
การเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน และจัดทำสื่อ ตลอดจนแผนการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการ**

รายชื่อผู้มาชี้แจง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑. นายภาส ภาสสัทธา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๒. นายธนะ อาชาวุธ	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

๑. นายอาณัติ ชวนะเกรียงไกร	นิติกรเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย
๒. นางสาวรัชนีวรรณ แสงสาคร	นิติกรชำนาญการ
๓. นายธราธิป หนูเจริญ	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ

สำนักงานการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายประเสริฐ สุขพรรณเจริญ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการเงิน
๒. นางมนสิชา ภัทรธาดา	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมมีประเด็นข้อซักถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ดังนี้

- ๑) กรณีการรับเงินบริจาคจากภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนของคณะกรรมการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ มีระเบียบ หลักเกณฑ์ และกระบวนการในการรับเงินบริจาคตกลงได้อย่างไร
- ๒) กรณีการรับบริจาคทรัพย์สิน หรือสื่อแอนิเมชันด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน โดยคณะกรรมการจะดำเนินการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหาของสื่อและเป็นผู้ประสานงานในการนำสื่อดังกล่าวไปเผยแพร่และจัดกิจกรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ มีระเบียบ หลักเกณฑ์ และกระบวนการในการรับบริจาคทรัพย์สิน หรือสื่อดังกล่าวอย่างไร

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

จากประเด็นข้อซักถามดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ตามข้อ ๕ เป็นหลัก ซึ่งในส่วนการรับบริจาคเงินจากภาคเอกชน ต้องพิจารณาว่าคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการโดยตรงหรือไม่อย่างไร ตลอดจนต้องคำนึงถึงมาตรฐานจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดไว้ว่า สามารถดำเนินการ หรือ ห้ามดำเนินการได้บ้าง

ทั้งนี้ จากระเบียบกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าว ได้กำหนดไว้ว่าในการรับบริจาคจะต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียและประโยชน์ที่ทางราชการจะพึงได้รับ ในส่วนการรับบริจาคเงินโดยมีวัตถุประสงค์

ที่ชัดเจนและไม่มีเงื่อนไขอื่นใดแอบแฝงนั้น ผู้แทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นว่า เป็นสิ่งที่กระทำได้ แต่จะต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีความขัดแย้งกันของผลประโยชน์เกิดขึ้นหรือไม่ เมื่อคณะกรรมการมีการรับเงินบริจาคมาเพื่อนำไปผลิตสื่อ ส่วนในกรณีการรับบริจาคทรัพย์สิน กรณีที่คณะกรรมการทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ตรวจสอบเนื้อหาของสื่อ และรับสื่อไปมอบให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ในกรณีดังกล่าวสามารถกระทำได้ โดยง่ายกว่าการรับเป็นเงินบริจาค แต่ยังคงต้องคำนึงถึงผลประโยชน์หรือเงื่อนไขของผู้บริจาคว่ามีเงื่อนไขในส่วนอื่น ๆ แอบแฝงอยู่หรือไม่

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

การนำเงินบริจาคไปใช้ตามวัตถุประสงค์ กระทรวงการคลังได้ออกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งในการนำระเบียบดังกล่าวไปใช้ จะต้องเป็นกรณีที่เข้าเงื่อนไขของระเบียบ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากระเบียบดังกล่าว ซึ่งได้ให้คำนิยามคำว่า “ส่วนราชการ” ไว้ แต่ไม่ได้หมายรวมถึงบุคคล หรือคณะบุคคล หรือคณะกรรมการ แต่หากการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้มีวัตถุประสงค์ตรงกับภารกิจอำนาจหน้าที่ของผู้รับบริจาค ซึ่งในส่วนของการรับบริจาคสื่อหรือเงินสนับสนุนในการผลิตสื่อด้านการพัฒนาการเมืองของคณะกรรมการ หากเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วก็สามารถนำระเบียบนี้มาใช้ และดำเนินการตามระเบียบที่กำหนดไว้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวด ๑ ข้อ ๕ – ๗ ซึ่งมีการกำหนดว่าการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของทางราชการเป็นประการสำคัญ และจะต้องไม่มีผลประโยชน์ต่อผู้ใดโดยเฉพาะ ส่วนกรณีการรับบริจาคทรัพย์สินให้เป็นไปตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว โดยจะต้องตรวจสอบว่าทรัพย์สินนั้นมีเอกสารสิทธิสมบูรณ์หรือไม่ มีการผูกพันหรือไม่ ทั้งนี้ กรณีการรับบริจาคเงินและทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส จะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นว่าจะสมควรที่จะรับบริจาคหรือไม่ แต่จะตั้งคณะกรรมการหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ ผู้แทนกรมบัญชีกลางได้แสดงความเห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการในการผลิตสื่อ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง สามารถรับบริจาคได้ทั้งเงินและทรัพย์สิน โดยดำเนินการอย่างถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดและปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ

สำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การรับบริจาคเงินจะต้องรับบริจาคในนามของส่วนราชการ ซึ่งการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินจะต้องให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา แต่โดยส่วนใหญ่จะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา และต้องนำมาใช้ภายในส่วนราชการเท่านั้น ซึ่งในที่นี้หมายถึงสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หากในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยินดีที่จะรับเงินบริจาค แล้วคณะกรรมการพิจารณาเสนอเพื่อขอรับเงินดังกล่าวในการนำมาจัดซื้อจัดจ้างเพื่อผลิตสื่อก็จะเข้าสู่กระบวนการตามระเบียบพัสดุ โดยปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา คือ เมื่อมีการตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ใช่ประโยชน์ของส่วนราชการโดยตรง

การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑๒ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวทางการจัดหางบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นิติกรเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการเงิน สำนักงานการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ เพื่อชี้แจงแสดงความคิดเห็นกรณีดังกล่าว

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมือง
สำหรับเด็กและเยาวชน

ครั้งที่ ๑๒

วันพฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๖

นางสาวกิริดา ดิษฐากรณ์ วิทยากรปฏิบัติการ

บทที่ ๒

สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน
การ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง “หนูอิม หนูอุ่น ผจญภัย” ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖
วันเสาร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๖
ณ อาคารรัฐสภา ๑

วัตถุประสงค์การจัดโครงการ

๑. เปิดตัวสื่อการ์ตูนแอนิเมชันส่งเสริมประชาธิปไตย “หนูอิม หนูอุ่น ผจญภัย” ครั้งแรก เพื่อให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเริ่มต้นจากงานวันเด็กแห่งชาติ ด้วยการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ
๒. สร้างภาพลักษณ์อันดีให้แก่คณะกรรมการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มโครงการในการจัดทำสื่อและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

กิจกรรมภายในงาน

๑. เกมหลักประชาธิปไตย (ลักษณะคล้ายเกมบันไดงู)
๒. กิจกรรมระบายสีตัวการ์ตูน หนูอิม หนูอุ่น

ผลตอบรับจากการจัดกิจกรรม

ผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้ คือ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความสนใจจำนวนมาก ได้แก่ เด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ปกครอง โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๒๐๐ คน (นับจากใบระบายสี)

ส่วนผลตอบรับที่ได้จากการจัดกิจกรรมภายในงาน มีดังนี้

๑. เกมหลักประชาธิปไตย (ลักษณะคล้าย เกมบันไดงู)

ผลที่ได้รับคือ เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ได้ให้ความสนใจและเข้าร่วมเล่นเกมเป็นจำนวนมาก

โดยเด็กที่ร่วมเล่นเกมมีความตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเกี่ยวกับประชาธิปไตย ซึ่งทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น และสร้างการจดจำภาพสื่อแอนิเมชัน “หนูอ้อม & หนูอุ่น”

๒. กิจกรรมระบายสีตัวการ์ตูน หนูอ้อม หนูอุ่น

ผลที่ได้รับคือ เด็กและเยาวชนได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก จึงทำให้ต้องขยายพื้นที่ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น จากพื้นที่จัดกิจกรรม ๓ x ๓ เมตร ขยายพื้นที่เป็น ๑๐ x ๑๐ เมตร

ตัวอย่างคำถามเล่นเกม ถาม – ตอบเกี่ยวกับ ประชาธิปไตย

๑. การเลือกตั้งหัวหน้าห้อง เป็นข้อปฏิบัติของหลักประชาธิปไตยใช่หรือไม่

คำตอบ : ใช่

๒. เมื่อมีการเลือกตั้ง น้อง ๆ ควรไป
ใช้สิทธิออกเสียง ใช่หรือไม่

คำตอบ : ใช่

๓. นักเรียนควรรับผิดชอบหน้าที่
ที่รับมอบหมายจากส่วนรวม ใช่หรือไม่

คำตอบ : ใช่

๔. การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็น
ส่วนหนึ่งของประชาธิปไตย ใช่หรือไม่

คำตอบ : ใช่

บทที่ ๓

การศึกษาดูงาน เรื่อง “ภาคการศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย”

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการพัฒนากการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

คณะกรรมการการพัฒนากการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนากการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถิคิดและวิถิปฎิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาดูงาน

เพื่อศึกษาดูงานกระบวนการและแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนากการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ คุณธรรมจริยธรรม วิถิคิดวิถิปฎิบัติที่เป็นประชาธิปไตยแก่เด็กและเยาวชน อันเป็นกำลังสำคัญของชาติในการขับเคลื่อนและการพัฒนากการเมืองการปกครองของประเทศต่อไปในอนาคต ตลอดจนรับฟังปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนากการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน อันสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการพัฒนากการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน และ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนากการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน

การศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านพัฒนา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในวันจันทร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการการพัฒนากองเมืองฯ และคณะอนุกรรมการ เข้ารับฟังการบรรยายสรุปกระบวนการ แนวทาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนากองเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน โดยมี ว่าที่ร้อยเอก ภูพยงค์ คงชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา นายสุขโข สารเศ ผู้อำนวยการโรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม พร้อมด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะครูอาจารย์ นักเรียน โรงเรียนบ้านพัฒนา คณะผู้บริหารสภาตำบลบ้านเขี้ยวหลาน และ ผู้นำท้องถิ่น ให้การต้อนรับ

นายสมบุรณ์ แสงตาขุน ตัวแทนภาคประชาชน ในพื้นที่บ้านเขี้ยวหลาน ได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการ และ ได้กล่าวชี้แจงที่มาของโรงเรียนบ้านพัฒนาว่า ตามมติของ คณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้สร้างเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเขี้ยวหลาน) ชาวบ้านในพื้นที่สร้างเขื่อนจึงได้อพยพ มาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ปัจจุบัน ภายหลังทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิต จึงสร้างโรงเรียนในพื้นที่ให้กับชาวบ้านที่อพยพจำนวน ๓ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนบ้านพัฒนาเป็นหนึ่งในสามโรงเรียน ดังกล่าว สำหรับปัจจุบันมีจำนวนชาวบ้านในพื้นที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ครัวเรือน เดิมโรงเรียนบ้านพัฒนามีนักเรียนประมาณ ๖๐๐ คน แต่ด้วยเพราะมีการเปิดโรงเรียนเอกชนมากขึ้นทำให้ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านพัฒนามีนักเรียนประมาณ ๓๐๐ คน ซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนในกลุ่มเสี่ยงที่จะโดนยุบเนื่องจาก มีจำนวนนักเรียนไม่ถึงเกณฑ์ ซึ่งหากโรงเรียนบ้านพัฒนา โดนยุบ จะส่งผลกระทบต่อชาวบ้านในพื้นที่อย่างมาก เนื่องจากเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ การจะเดินทางไปยังโรงเรียนอื่นจะไม่สะดวกเพราะอยู่ไกลจากพื้นที่ ชาวบ้านที่ยากจน จะไม่มีโรงเรียนให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียน สำหรับปัญหาอื่นในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ที่โรงเรียนประสบ คือเรื่องความพร้อมด้านสถานที่

ว่าที่ร้อยเอก ภูพยงค์ คงชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ โรงเรียนบ้านพัฒนาว่า โรงเรียนบ้านพัฒนา อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต ๒ เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีนักเรียน ทั้งหมด ๓๐๒ คน มีครูประจำการ ๑๑ คน ครูอัตราจ้าง ๓ คน นอกจากนี้ โรงเรียนบ้านพัฒนา มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีมาฝึกประสบการณ์ทุกปี เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โรงเรียนบ้านพัฒนาได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนดีศรีตำบล สำหรับปีที่ผ่านมา โรงเรียน บ้านพัฒนา ได้รับรางวัลโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ระดับทอง และรางวัลชนะเลิศประกวดลูกเสือ เนตรนารีระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียน บ้านพัฒนามีอัตลักษณ์ คือ การไหว้สวยและ รักการออกกำลังกาย มีชื่อเสียงด้านกีฬา โรงเรียนบ้านพัฒนามีกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ คือ สระน้ำขนาดใหญ่ซึ่งมีการเลี้ยงปลา ในกระชัง สำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน ถือว่าอยู่ในระดับกลาง ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่ง เกิดจากการที่นักเรียนในโรงเรียนมาจาก

ครอบครัวอพยพ ซึ่งมีการแต่งงานกันเองในสายเลือด อันส่งผลให้เด็กที่เกิดมาจากบิดามารดา ที่มีสายเลือดเดียวกันมีปัญหาด้านสติปัญญาและพัฒนาการช้า ทำให้เมื่อมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คะแนนจากเด็กกลุ่มพัฒนาการช้าดังกล่าวซึ่งมีจำนวนไม่น้อยในแต่ละชั้นจะดึงคะแนนรวมของนักเรียนคนอื่นให้ต่ำลงมา

นายสุโข สาเรศ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์วิทยาฯ ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า การเดินทางมาศึกษาดูงานของคณะกรรมการมาธิการในครั้งนี้ แม้คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ จะไม่ได้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลด้านการศึกษา แต่ก็สามารถนำผลการศึกษาดูงานในครั้งนี้ ไปบูรณาการกับงานของคณะกรรมการเพื่อนำเสนอนโยบายต่อรัฐสภาเพื่อประโยชน์ของประเทศต่อไปได้ สำหรับปัญหาทางการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันที่น่ากังวลนั้น ก็มีอยู่หลายประเด็น เช่น

๑) ปัจจุบันเนื่องด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและความ สะดวกสบาย ทำให้เด็กนักเรียนมีความ รับผิดชอบ ความขยัน และความอดทน ลดน้อยลง เมื่อสิ่งใดไม่ได้ตั้งใจสามารถ นำไปสู่ปัญหาการทะเลาะวิวาทได้ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กระดับมัธยม ปัจจุบันสังคมไทยถือว่าเป็นสังคมแห่งการ บริโภค รักความสะดวกสบาย ถูกครอบงำ

ทางความคิดจากประเทศที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีเสมือนเป็นเมืองขึ้นของประเทศเหล่านั้น ซึ่งอาจถูกประเทศเหล่านั้นชี้นำได้ง่ายหากเรายังไม่รู้จักพึ่งตนเอง เช่นนี้เราควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักการคิดและผลิตสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง สิ่งใดหากเราผลิตเองได้ก็ต้องฝึกให้เด็กนักเรียนผลิตเอง แต่หากสิ่งใดที่เราผลิตเองไม่ได้ก็ต้องปลูกฝังให้เด็กนักเรียนรู้จักการประหยัด ดังนั้นในหลักสูตร สำหรับการเรียนการสอนเราควรเน้นให้เด็กนักเรียนมีความคิดเป็นผู้ผลิตคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นแต่เพียงผู้บริโภค ซึ่งหลักสูตรที่จะส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเป็นผู้ผลิตนี้จะแฝงไปด้วยการพัฒนา ให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความอดทน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการทำงานร่วมกัน

๒) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เมื่อเด็กนักเรียนสำเร็จการศึกษาออกไป นักเรียนจะแยกย้ายไปศึกษาต่อหรือไปประกอบอาชีพของตน แต่อาจมีนักเรียนบางส่วนที่จบออกไปแล้วไม่มีทุนทรัพย์ที่จะไปตั้งต้นประกอบอาชีพหรือศึกษา ดังนั้นจึงต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดสรรสวัสดิการหรือกองทุนกู้ยืมสำหรับเด็กนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถพึ่งพากองทุนนี้เพื่อสามารถกู้ยืมไปประกอบอาชีพ หรือหากนักเรียนต้องการจะศึกษาต่อก็สามารถมากู้ยืมเงินจากกองทุนนี้ไปศึกษาต่อได้ เปรียบเสมือนเป็นบริการหลังการขาย เพื่อให้เด็กนักเรียนกลุ่มนี้สามารถต่อยอดอนาคตของตนเองต่อไปอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศ

ว่าที่ร้อยเอก ภูพยงค์ คงชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า บุคลากรครูที่มาบรรจุใหม่หรือครูฝึกหัดนั้นปัจจุบันยังขาดสิ่งที่เป็นพื้นฐานของความเป็นครู คือ จิตอาสา ขาดความมีน้ำใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ควบคุมเด็กนักเรียนไม่ได้ ไม่มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ทั้งนี้ส่วนหนึ่ง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนคณะครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นครูผู้สอนคนที่จะมาเป็นครูไม่ได้มีใบประกอบวิชาชีพครู ทำให้มีแต่ความรู้แต่ไม่มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ซึ่งต่างกับครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งกฎหมายบังคับว่าต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู จึงจะมาเป็นครูได้ ปัญหาที่ครูผู้สอนคนที่จะมาเป็นครูไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู จะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทยในอนาคตได้ เนื่องจากเด็กนักเรียนมีแม่พิมพ์ที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น จึงต้องการฝาก

ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยดูแลปัญหานี้ด้วย นอกจากนี้ ว่าที่ร้อยเอก ภูพยงค์ คงชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า กรณีที่ทางกระทรวงศึกษาธิการมุ่งที่จะวัดผลสำเร็จทางการศึกษาโดยนำเอาผลการศึกษา โอเน็ต มาเป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียน ทำให้เกิดความกดดันแก่ครูในโรงเรียนต่าง ๆ และโรงเรียนต่าง ๆ มุ่งแต่จะพัฒนาผลการศึกษา โอเน็ต เพียงอย่างเดียว โดยละเลยปัจจัยด้านอื่นที่จะพัฒนาให้เด็กนักเรียนสามารถเติบโตเป็นบุคคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต และการวัดผลสำเร็จทางการศึกษาโดยนำเอาผลการศึกษา โอเน็ต มาเป็นตัวชี้วัด ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของบุคลากรครูในโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมาก สำหรับปัญหาของโรงเรียนบ้านพัฒนา ปัจจุบันขาดความพร้อมอีกหลายด้าน แต่ได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างดีจากชาวบ้านในพื้นที่

นายสินิตย์ เลิศไกร เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า การเดินทางมาศึกษาดูงานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ เพื่อที่จะเยี่ยมชม รับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรครูและนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในโรงเรียน ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งในเบื้องต้นได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา และผู้อำนวยการโรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม สำหรับห้องที่โรงเรียนจัดไว้ต้อนรับคณะกรรมการในครั้งนี้ คือ ห้องจริยธรรม ซึ่งในห้องตกแต่งด้วยคำขวัญส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรม รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วย ดังเช่นที่ท่านพุทธทาสได้กล่าวไว้ว่า “ชาติ ศาสนา และ

พระมหากษัตริย์นั้นมีความสัมพันธ์เชิงระบบที่เหนียวแน่น โดยชาติเปรียบเสมือนร่างกาย ศาสนาเปรียบเสมือนจิตใจ ส่วนพระมหากษัตริย์เปรียบเสมือนเส้นประสาทที่คอยเชื่อมโยงระหว่างร่างกายและจิตใจ”

สำหรับการทำงานของคณะกรรมการในสภาผู้แทนราษฎร มีคณะกรรมการสามัญ ๓๕ คณะ แต่ละคณะจะมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไป และแต่ละคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๕ คน ซึ่งมาจากพรรคการเมืองที่หลากหลายมาทำงานร่วมกัน สำหรับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองฯ หนึ่งในอำนาจหน้าที่ คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยมีแนวความคิดที่จะผลิตสื่อสำหรับเด็กนักเรียนให้รู้จักและเรียนรู้ประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง เป็นการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะได้เป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต

นายพันธุ์เทพ ฉัตรนะรัชต์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากหลายภาคส่วน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สถาบันพระปกเกล้า เป็นต้น มาร่วมดำเนินการเพื่อสร้างสรรค์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน โดยจะเป็นสื่อที่เด็กและเยาวชนสามารถรับรู้ได้ง่ายและเข้าถึงสะดวก โดยในเบื้องต้นคณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดแนวทางผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน ภายใต้ชื่อ “หนูอิม หนูอุ่น หนูอุ่น” ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษา จุดมุ่งหมายเบื้องต้น คือ ให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของตน อันจะกลายเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศในอนาคต ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจจะไม่นำเสนอเนื้อหาสาระที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเบื่อ แต่จะเป็นการนำเสนอสื่อที่สนุกสนานน่าสนใจ โดยนำเสนอผ่านตัวละครที่ชื่อ หนูอ้อมกับหมูนุ่น ซึ่งถือเป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชน มีการดำเนินเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในโรงเรียนที่มีความวุ่นวายทำให้หนูอ้อมกับหมูนุ่นมีความรู้สึกเบื่อจึงออกมาเล่นนอกห้องเรียน จนมาเจอกระรอกตัวหนึ่ง แล้วเด็กทั้งสองได้วิ่งตามกระรอกตัวนั้นไปจนไปโผล่อีกมิติหนึ่ง คือ เกาะประชาธิปไตย ซึ่งภายในเกาะจะมีเรื่องราวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยมีการตอบคำถามเกี่ยวกับประชาธิปไตยเป็นด้านต่าง ๆ ให้หนูอ้อมกับหมูนุ่นตอบคำถามเพื่อที่จะพาตัวเองกลับมาสู่โลกปัจจุบัน เมื่อมาถึงโลกปัจจุบันแล้วหนูอ้อมกับหมูนุ่นได้นำความรู้จากเกาะประชาธิปไตยมาสอนเพื่อน ๆ ในโรงเรียน สำหรับการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ในปัจจุบัน ขณะนี้ได้มีการวางแผนเรื่องไว้เรียบร้อยแล้ว กำลังจัดทำงบประมาณเพื่อนำมาผลิตสื่อการ์ตูน ซึ่งหากทางคณะกรรมการฯ นักเรียน และผู้เข้าร่วมประชุม มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นใดอันเป็นประโยชน์เพื่อคณะกรรมการฯ จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมสามารถนำเสนอได้

ข้อเสนอแนะ

นายสุโข สาเรศ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๖ ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า แนวความคิดในการทำงานของคณะกรรมการฯ น่าชื่นชม เราควรมีการปลูกฝังเรื่องประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็ก และการปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน ต้องมีสื่อที่ทันสมัยน่าสนใจ สำหรับรายละเอียดในส่วนเนื้อหา นั้น หากเป็นไปได้นอกจากมีการนำเสนอเกี่ยวกับประชาธิปไตยแล้ว ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมด้วย เพื่อให้ประชาธิปไตยเจริญก้าวหน้าตามแนวทางที่ควรจะเป็น ไม่ใช่เป็นไปในลักษณะพวกมากลากไป

นายจรรูญ จุลพฤษ ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ รู้จักการทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม ต้องร่วมกันแก้ปัญหา ไม่ใช่รอใครคนใดคนหนึ่ง หากส่วนใดเราช่วยกันได้ก็ควรช่วยกัน และควรสอนให้เด็กรู้จักความเป็นไทย มีการตรวจสอบการนำเสนอสื่อ

นางสาวอุไรวรรณ สรรพมิตร ครูปฐมวัยโรงเรียนบ้านพัฒนา ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า การทำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันนั้นน่าจะเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากเด็กในสมัยนี้ไม่ค่อยชอบการอ่านหนังสือ แต่ชอบเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัย โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ต การนำเสนอความรู้ที่ทันสมัย จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และซึมซาบไปโดยไม่รู้ตัว สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสื่อของคณะกรรมการฯ

ต้องการให้ตอนจบของเรื่องเป็นการจบอย่างสวยงามพร้อมด้วยหลักศีลธรรม และต้องการให้มีเพลงในสื่อชิ้นนี้ด้วย เนื่องจากเด็กในระดับชั้นอนุบาลจะมีความสุขเมื่อได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านเพลง

นายสุโข สาเรศ ผู้อำนวยการโรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อโดยอาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิเคราะห์หรือจิตนิยม คือเป็นการสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีลงไป หลังจากนั้นให้นำการสร้างจิตสำนึกนี้ไปเป็นพฤติกรรมนิยม คือนำไปสู่ทางปฏิบัติ เช่นการนำมาใช้ในสถานนักเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ เนื่องจากสถานนักเรียนเปรียบได้กับสภาผู้แทนราษฎร แล้วให้สถานนักเรียนเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มนักเรียนในโรงเรียน หากสถานนักเรียนในโรงเรียนมีความเข้มแข็ง จะช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ปัจจุบันสถานนักเรียนในโรงเรียนไม่มีความเข้มแข็ง ขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียนว่าจะมีครูอาจารย์หรือผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจเกี่ยวกับสถานนักเรียนเพียงใด ดังนั้นจึงต้องการให้มีการผลักดันหลักสูตรที่ส่งเสริมให้สถานนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง เป็นหลักสูตรกิจกรรมพัฒนานักเรียน

ว่าที่ร้อยเอก ภูพยงค์ คงชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพัฒนา ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า สื่อที่คณะกรรมการกิจการจะผลิตออกมา ไม่ต้องการให้ผลิตออกมาในรูปแบบ CD เนื่องจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่าสื่อรูปแบบ CD เผยแพร่ต่อไปยาก โรงเรียนได้รับมาแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร และ CD บางแผ่นที่รับมาเปิดไม่ได้ สิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะว่าสื่อชิ้นนี้ควรนำเสนอผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เด็กนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่า

นางวันดี บุญเสนาะ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า ในฐานะที่ตนทำงานเกี่ยวกับเด็กและสตรี ขอชื่นชมแนวคิดของคณะกรรมการกิจการที่จะผลิตสื่อ แต่มีข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้เนื้อเรื่องการ์ตูนอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง เช่นจำลองสถานนักเรียน ไม่ต้องถึงขนาดเป็นนิยายจินตนาการเกินไป มีชื่อเรื่อง ชื่อตัวละครที่จำได้ง่าย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่เด็กและเยาวชนสามารถจดจำได้

การศึกษาฐาน ณ โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ในวันจันทร์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ และคณะอนุกรรมการ เข้ารับฟังการบรรยายสรุป กระบวนการ แนวทาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน ณ โรงเรียน เทศบาลบ้านบางเหนียว โดยมี นายเรวัต อารีรอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต นางวิสา จรัสชนะเพท ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว นายกิตติพงษ์ เทียงคุณากฤต ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภูเก็ต นายกวี ต้นสุคนตานนท์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครภูเก็ต ตลอดจนผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้แทนชมรมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว ให้การต้อนรับ

โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีนักเรียนประมาณ ๑,๙๐๐ คน มีผู้บริหารสถานศึกษา ๕ คน มีคณะครูอาจารย์ ๗๘ คน การจัดการบริหารสถานศึกษานั้น จะเน้นการมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียนคือ “ริเริ่ม รอบรู้ ประพฤติดี มีความรับผิดชอบ”

นายเรวัต อารีรอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดภูเก็ต กล่าวว่า จังหวัด ภูเก็ตเป็นเกาะเล็ก ๆ ประกอบด้วย ๓ อำเภอ มีประชากรตามทะเบียนบ้าน ประมาณ ๓๗๐,๐๐๐ คน แต่มีประชากรแฝงและ แรงงานต่างด้าวจำนวนมาก และมีจำนวนนักท่องเที่ยว จากการท่าอากาศยานภูเก็ต ปีละ ๙,๕๐๐,๐๐๐ คน ทำให้ แต่ละเดือนมีคนอยู่ที่จังหวัด ภูเก็ตประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน

โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว เป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต การจัดการบริหาร โรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียนจะเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนและ ชุมชน มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ระบายเทียนนา และมีการสนับสนุนเด็กนักเรียน เข้าร่วมโครงการ To be number One ซึ่งโรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศในรุ่น Junior และรุ่น Pre-Teenage สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะให้สิทธิเสรีภาพแก่นักเรียนในการ เลือกเรียนและทำกิจกรรมในสิ่งที่ตนเองถนัด ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทั้งเทศบาล นครภูเก็ต และชมรมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว

นายกวี ต้นสุคตานนท์ รองนายกเทศมนตรีนครภูเก็ต กล่าวว่า การที่โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว ได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยอย่างต้นแบบ ประจำปี ๒๕๕๕ จากสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เกิดจากนโยบายของเทศบาลนครภูเก็ต ที่ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดได้ดูแลตัวเอง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งเทศบาลนครภูเก็ตจะให้งบประมาณกับโรงเรียนแล้วให้โรงเรียนได้มีโอกาสบริหารจัดการตนเองให้มากที่สุด โดยโรงเรียนจะจัดกิจกรรมร่วมกับเทศบาลนครภูเก็ต ชมรมผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว และชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และให้นักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความชอบของนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกเหนือจากเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักที่มีการบังคับเรียน ๘ กลุ่มสาระวิชา เช่นล่าสุดมีนักเรียนจากโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียวได้รับรางวัลชนะเลิศแข่งขันเปตองระดับประเทศ ได้เป็นตัวแทนประเทศไทยไปแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งจุดเริ่มต้นการเล่นเปตองก็มาจากกิจกรรมหลังเลิกเรียนของโรงเรียน ที่ให้เด็กนักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน ดังนั้น เทศบาลนครภูเก็ตในฐานะต้นสังกัดยินดีให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน โดยเทศบาลนครภูเก็ตได้จัดสรรงบประมาณสำหรับส่งเสริมการเรียนและกิจกรรมในโรงเรียนเป็นอันดับสองรองจากงบประมาณสำหรับบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด

นายกิตติพงษ์ เทียงคุณากฤต ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภูเก็ต และโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว ได้มีการร่วมมือกันจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนบ่อยครั้ง โดยเป็นกิจกรรมบูรณาการกับการเรียนการสอนของโรงเรียน เพราะโรงเรียนและนักเรียนถือเป็นเครือข่ายสำคัญสำหรับการเผยแพร่ประชาธิปไตยไปสู่ครอบครัวต่อไป

นางวิสา จรัสชนะเพท ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว กล่าวถึงการเรียนการสอนและกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยวว่า โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยวมีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตย โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในโรงเรียน เช่น ทุกครั้งที่มีการเดินทางมาศึกษาดูงานที่โรงเรียน โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือจากเทศบาลนครภูเก็ต

ชมรมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน มาร่วมวางแผนและร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียนด้วยเสมอ สำหรับการขับเคลื่อนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว ได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้เป็นโรงเรียน E-School กล่าวคือ จะมีการนำเทคโนโลยีมาดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียน มีระบบโทรทัศน์ออนไลน์เพื่อช่วยในการถ่ายทอดเมื่อมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนได้มีการสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีการจัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับเทศบาลนครภูเก็ต ชมรมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว และชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน ซึ่งคาดว่าจะศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่นจะแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี ซึ่งจะทำให้ศูนย์การเรียนรู้กลายเป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และนอกจากกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้ว โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว ก็เน้นความเป็นเลิศด้านวิชาการด้วย โดยมีการส่งนักเรียนไปแข่งขันความรู้ด้านวิชาการ และโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้กับคณะครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน

สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยของโรงเรียนนั้น โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว ได้จัดกิจกรรมเป็น ๕ ส่วน ดังนี้

๑) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในด้านระเบียบวินัย เช่น มีการจัดตั้งสภานักเรียนซึ่งมาจากการเลือกตั้งของนักเรียนในโรงเรียน เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักเรียน

ได้ปกครองตนเอง เป็นการแสดงออกซึ่งประชาธิปไตยในโรงเรียน มีกิจกรรมสารวัตรนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลือโรงเรียนและชุมชนโดยรอบโรงเรียน มีการส่งนักเรียนไปช่วยเหลือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเมื่อมีการจัดการเลือกตั้ง มีการเลือกตั้งคณะกรรมการห้องเรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมในห้องเรียน มีธนาคารออมสิน และธนาคารความดี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำความดี โดยจะมีการบันทึกความดีลงในสมุดความดี และมีการทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อช่วยเหลือสังคม

๒) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในด้านสัมพันธ์ชุมชน เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้ปกครอง ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนหลายส่วน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะมีส่วนในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อช่วยดูแลเรื่องงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมของโรงเรียน มีการจัดประชุมสัปดาห์ละ ๔ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ ยังมี การจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายห้องสมุด และคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

๓) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีการแบ่งพื้นที่เพื่อให้นักเรียนได้ดูแลความสะอาดของโรงเรียนตามที่ตนต้องรับผิดชอบ โดยจะมีกลุ่มเยาวชนพลังความดีมาช่วยตรวจสอบความสะอาด แล้วจะมีการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกความดีของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรักษาความสะอาดและสำนึกรักสิ่งแวดล้อม

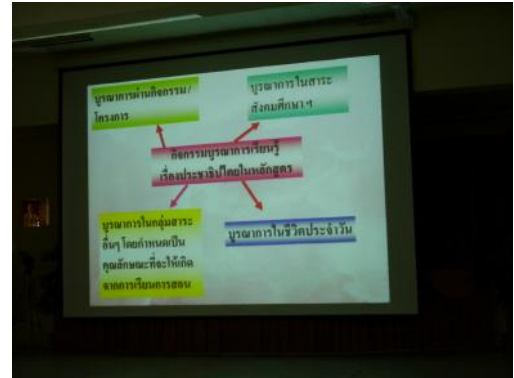

๔) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในด้านสุขภาพ เช่น โรงเรียนผ่านการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ขณะนี้กำลังเข้ารับการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร โดยมีอธิบดีกรมอนามัยมาดูงานที่โรงเรียน และมีการจัดตั้งโครงการเยาวชนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเพื่อเป็นแกนนำนักเรียนในการส่งเสริมสุขภาพ มีการจัดตั้งโครงการเด็กไทยฟันดี และโครงการเยาวชนคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้กลุ่ม

แกนนำนักเรียนคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ตรวจสอบอาหารที่จำหน่ายในโรงเรียนและชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ว่ามีความสะอาด มีประโยชน์ มีคุณภาพหรือไม่ ทั้งนี้เพราะการเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนเป็นผู้ตรวจสอบและคอยตักเตือนผู้จำหน่ายอาหาร จะส่งผลดีกว่าการให้ผู้ใหญ่ไปพูด เนื่องจากเด็กนักเรียนเป็นผู้บริโภคอาหารนั่นเอง และเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นบุตรหลานของคนในชุมชน นอกจากนี้ โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการ To be number One และเนื่องด้วยส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะเลิกงานแล้วมารับเด็กนักเรียนค่อนข้างช้า โรงเรียนจึงจัดทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และเลือกทำกิจกรรมตามที่ตนสนใจและถนัด โดยก่อนจะมีการจัดกิจกรรมก็จะมีการสำรวจความสนใจ

ของเด็กนักเรียนก่อนว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมใดบ้าง เพื่อที่โรงเรียนจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กนักเรียน ซึ่งโรงเรียนมีกิจกรรมตอนเย็นให้เด็กนักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมประมาณ ๒๐ กิจกรรม

๕) กิจกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในการเรียนรู้ในหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการจะส่งเสริมประชาธิปไตยได้ ต้องมีหลักสูตรการเรียนที่เหมาะสม การกำหนดในหลักสูตรนี้มีข้อดีเนื่องจากแม่ผู้บริหารโรงเรียนจะเปลี่ยนไป แต่หลักสูตรการเรียนยังคงมีอยู่ โดยหลักสูตรการเรียนด้านประชาธิปไตยของโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว จะเป็นการบูรณาการกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา วิชาหน้าที่พลเมือง และมีการสอดแทรกไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ผ่านกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดแนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย และการเป็นพลเมืองที่ดี โดยเนื้อหาและความเข้มข้นนั้นจะมีความแตกต่างกันไปตามระดับชั้น เช่น ระดับประถมศึกษาตอนต้น จะเน้นการเป็นคนดีในครอบครัวและชุมชน ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จะเน้นเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลและการปกครองท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเน้นให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

นายธีรภัทร พริ้งศุลละ โฆษกคณะกรรมการธิการ กล่าวขอบคุณ นายเรวัต อารีรอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต คณะผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว คณะผู้บริหารจากเทศบาลนครภูเก็ต ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภูเก็ต ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนชมรมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว ที่ให้การต้อนรับคณะกรรมการธิการ

เป็นอย่างดี คณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมืองฯ เป็นหนึ่งในคณะกรรมการธิการ ๓๕ คณะของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งแต่ละคณะจะมีภารกิจและหน้าที่แตกต่างกันไป โดยคณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมืองฯ จะมีหน้าที่รับผิดชอบหลัก ๓ ด้านด้วยกัน คือ ด้านการพัฒนาการเมือง ด้านการสื่อสารมวลชนและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งคณะกรรมการธิการมีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และ

การมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ ประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครอง ผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐทุกระดับ

การที่คณะกรรมการการพัฒนากองเมืองฯ ได้มีโอกาสมาศึกษาดูงานที่โรงเรียนเทศบาล บ้านบางเหนียวในครั้งนี้ ต้องขอชื่นชมโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมกับโรงเรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนโดยรอบ หน่วยงานราชการและ เอกชน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนด้วย จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าเหตุใดโรงเรียน เทศบาลบ้านบางเหนียวได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างต้นแบบ ประจำปี ๒๕๕๕ จากสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งผลที่ได้รับจาก การจัดกิจกรรมและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจะทำให้นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนี้ กลายเป็นบุคลากรที่ดีมีคุณภาพของสังคมต่อไป และหวังว่าโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียวจะรักษา มาตรฐานที่ดีนี้ต่อไป ในการนี้ ตนจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับกิจกรรมและ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียวไปบอกต่อยังคณะกรรมการการ พัฒนากองเมืองฯ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านอื่น ๆ เพื่อให้รับทราบถึงแนวคิดและกิจกรรม ที่มีประโยชน์ของโรงเรียน เพื่อที่จะได้เป็นต้นแบบกับโรงเรียนอื่นต่อไป

การศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ในวันจันทร์ที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ และคณะอนุกรรมการ เข้ารับฟังการบรรยายสรุป กระบวนการ แนวทาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน ณ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี ดร.ประยงค์ แก่นลา ผู้อำนวยการโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ให้การต้อนรับ

โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช มีความตั้งใจพัฒนาโรงเรียน ด้วยความมุ่งมั่นของคณะผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และคณะผู้ปกครองนักเรียน โดยมีการตั้งเป้าหมายด้านความเป็นเลิศทางวิชาการที่จะทำให้โรงเรียนติดลำดับหนึ่งในสิบของประเทศของโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ถูกจัดลำดับความเป็นเลิศทางวิชาการอยู่ในลำดับที่ ๑๓ ของประเทศ และลำดับที่ ๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการจัด

หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชนั้น จะมีการจัดการเรียนการสอนหลายหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของนักเรียน โดยหลักสูตรของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น แบ่งเป็น ๓ หลักสูตร คือ หลักสูตรเน้นด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หลักสูตรเน้นด้านภาษาอังกฤษ และหลักสูตรส่งเสริมอัจฉริยภาพด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ส่วนหลักสูตรของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น แบ่งเป็น ๖ หลักสูตร คือ หลักสูตรเน้นด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หลักสูตรเน้นด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน, ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน) หลักสูตรเน้นด้านภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา หลักสูตรส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ หลักสูตรส่งเสริมอัจฉริยภาพทางภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น หลักสูตรส่งเสริมอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี นอกจากความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ยังมีนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรมทุกภาคส่วน ร่วมกับโรงเรียนและชุมชน และมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประชาธิปไตยเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนต่าง ๆ ด้วย

คณะกรรมการนักเรียนโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ได้นำเสนอกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยว่า โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชมีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนทุกปี โดยการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนจะใช้เครื่องลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๓ เครื่อง ซึ่งมีข้อดี

คือ ทำให้การนับคะแนนถูกต้อง รวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ด้วยความจำกัดของจำนวนเครื่องลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีจำนวนคูหาน้อย ไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน นักเรียนต้องมาต่อแถวนาน ทำให้ยอดผู้มาลงคะแนนเลือกตั้งไม่ถึงเป้าที่โรงเรียนได้วางไว้ โดยโรงเรียนตั้งเป้านักเรียนมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไว้ร้อยละ ๘๐ แต่มีนักเรียนมาใช้สิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนประมาณร้อยละ ๖๕ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งของโรงเรียนจะได้นำปัญหาคส่วนนี้ไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป สำหรับการจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนแต่ละครั้ง จะมีคณะกรรมการนักเรียนชุดเดิมเป็นกรรมการการเลือกตั้ง ร่วมกับคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนจิตอาสาเข้ามาร่วมกิจกรรมนี้ด้วย โดยการ

เลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีการแบ่งคณะทำงานออกเป็น ๙ ฝ่าย คือ

๑) ฝ่ายอำนวยการการเลือกตั้ง มีหน้าที่คอยให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งฝ่ายอำนวยการเลือกตั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูอาจารย์

๒) ฝ่ายดำเนินการการเลือกตั้ง มีหน้าที่ติดต่อประสานงาน และดำเนินการเลือกตั้งต่าง ๆ

๓) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประกาศ เชิญชวน ประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนนักเรียนมาใช้สิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน

๔) ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๕) ฝ่ายสวัสดิการ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านอาหารและเครื่องดื่ม

๖) ฝ่ายประจำการหน่วยเลือกตั้ง มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยบริเวณหน่วยเลือกตั้ง

๗) ฝ่ายนับคะแนน มีหน้าที่ควบคุมดูแลการนับคะแนน

๘) ฝ่ายอาคารสถานที่ มีหน้าที่ดูแลจัดเตรียมสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งคูหาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะตั้งอยู่บริเวณที่นักเรียนไปมาสะดวกและเป็นศูนย์รวมของนักเรียน

๙) ฝ่ายประเมินผล มีหน้าที่ประเมินผลการเลือกตั้ง รวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดในการเลือกตั้ง เพื่อจะได้นำไปดำเนินการแก้ไขในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

นอกจากการจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนแล้ว โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในโอกาสต่าง ๆ ด้วย เช่น กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก กิจกรรมวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ กิจกรรมวันปัจฉิมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ กิจกรรมวันกีฬาภายในโรงเรียน กิจกรรมกีฬาประเพณีระหว่างโรงเรียน กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการต่าง ๆ และกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม กับกิจกรรมอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม ในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ คณะกรรมการนักเรียน ได้มีการจัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ให้คณะกรรมการนักเรียนได้รับทราบ เพื่อคณะกรรมการนักเรียนจะได้นำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการของเพื่อนนักเรียน ไปดำเนินการหรือปรับปรุงแก้ไขต่อไป และโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ได้จัดทำโครงการทัศนศึกษาไปยังโรงเรียนและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อดูงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย มาปรับใช้กับโรงเรียนต่อไป

นายศุภชัย ศรีหล้า ประธานคณะกรรมการ การพัฒนาการเมืองฯ ได้กล่าวขอบคุณทางโรงเรียน ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และโดยส่วนตัวแล้ว ตนมีความผูกพันกับโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเคยได้ศึกษา ณ โรงเรียนแห่งนี้ ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย การเดินทางมาศึกษาดูงาน ในวันนี้มาในฐานะประธานคณะกรรมการ เพื่อศึกษา ดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจ ของคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ ซึ่ง คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ เป็นหนึ่งใน ๓๕ คณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการแต่ละคณะมีภารกิจหน้าที่ที่แตกต่าง

กัน โดยคณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ มีภารกิจหน้าที่หลัก ๓ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาการเมือง ด้านการสื่อสารมวลชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในคณะกรรมการแต่ละคณะ จะประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๕ คน มาจากพรรคการเมืองที่แตกต่างกัน ทั้งจากฝ่ายค้าน และฝ่ายรัฐบาล แต่การทำงานในฐานะการเป็นกรรมการนั้นไม่มีการแบ่งแยกการเป็นพรรคการเมือง กรรมการทุกคนจะร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศไทย ตนในฐานะเป็นประธาน คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ ได้ให้ความสนใจที่จะดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเป็นพิเศษ เนื่องจากเด็กนักเรียน นักศึกษา ถือเป็นอนาคต ที่สำคัญของประเทศ ต้องมีการปลูกฝังเกี่ยวกับความเป็น ประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมการ ได้มีการเชิญผู้บริหารจากกระทรวงศึกษาธิการเข้ามาให้ข้อมูล กับคณะกรรมการเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตย ในสถานศึกษา และที่ผ่านมาคณะกรรมการได้มีโอกา สไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ และรับฟังความคิดเห็น จากนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียน และมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ซึ่งคณะกรรมการจะได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์จากการศึกษาดูงานแต่ละสถานศึกษา ไปนำเสนอ ต่อผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป นอกจากนี้ คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ ยังมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมา ๓ คณะ เพื่อดำเนินการ ในเรื่องเฉพาะด้าน คือ คณะอนุกรรมการการพัฒนาการเมืองและการสื่อสารมวลชน คณะอนุ กรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อ ด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อ ด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน จะดำเนินการผลิตสื่อการ์ตูนส่งเสริมความรู้

ด้านประชาธิปไตย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กและเยาวชน เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องและมีความตระหนักเกี่ยวกับหลักการของประชาธิปไตย คำว่า “ประชาธิปไตย” นั้นไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะการเลือกตั้งเท่านั้น การเลือกตั้งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประชาธิปไตย แต่ประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องเป็นวิถีชีวิตและจิตสำนึก การมองประชาธิปไตยเพียงว่าเป็นการเลือกตั้งจะทำให้ไม่เข้าใจประชาธิปไตยในมิติอื่น

นายพันธุ์เทพ ฉัตรนะรัชต์ ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการธิการ และเลขาธิการคณะกรรมการธิการ พิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ได้เล่าถึงประสบการณ์ที่ได้ไปศึกษา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาต่าง ๆ ว่า จากการที่ได้ไปดูงานที่โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต พบว่า แม้โรงเรียนดังกล่าวจะเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น แต่โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยที่น่าสนใจมาก โรงเรียนจะเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนและนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนให้นักเรียนได้ทำก่อนที่ผู้ปกครองจะมารับกลับบ้าน ประมาณวันละ ๒ ชั่วโมง

โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้เด็กทำนั้น ประมาณ ๒๐ กิจกรรม มาจากการสอบถามความต้องการของเด็กนักเรียน และเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามแต่เด็กนักเรียนถนัดและมีความสนใจ ซึ่งผลที่ได้รับถือว่าดีมาก มีนักเรียนเลือกเล่นกีฬาเบตอง ได้เป็นตัวแทนโรงเรียนไปแข่งขันแล้วชนะเลิศระดับประเทศ เป็นตัวแทนประเทศไทยไปแข่งขันระดับนานาชาติ มีนักเรียนรวมกลุ่มกันเดินทางไปแข่งขันชนะเลิศระดับประเทศโครงการ To be number One ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และนักเรียนจะได้รู้จักตัวเองเพิ่มขึ้น นอกจากกิจกรรมหลังเลิกเรียนแล้ว นักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหี้ยวยังมีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งจะทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแลการขายอาหารทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน ว่าอาหารที่ขายนั้นสะอาด มีคุณภาพหรือไม่ หากอาหารที่ขายนั้นไม่สะอาด หรือไม่มีความปลอดภัย กลุ่มนักเรียนคุ้มครองผู้บริโภคจะเป็นผู้ไปบอกพ่อค้าแม่ค้าเอง ซึ่งการบอกของนักเรียนนั้นจะส่งผลดีกว่าครูอาจารย์เป็นผู้บอก เนื่องจากเด็กนักเรียนคือผู้บริโภคอาหารนั่นเอง และเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นบุตรหลานของพ่อค้าแม่ค้าที่อาศัยอยู่ในชุมชนใกล้เคียง ทำให้พ่อค้าแม่ค้าต่างตระหนักถึงสุขภาพของบุตรหลานตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนซึ่งเป็นรุ่นพี่จะมีการรวมกลุ่มกันทำป้ายรณรงค์ให้รุ่นน้องได้ตระหนักถึงความสะอาดของโรงเรียนและห้องน้ำ รุ่นพี่จะสอนรุ่นน้องให้ตระหนักถึงสุขอนามัยของตนเอง

สำหรับคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านประชาธิปไตยและด้านการศึกษาจากหลายภาคส่วน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สถาบันพระปกเกล้า มาร่วมกันจัดทำสื่อส่งเสริมความรู้ด้านประชาธิปไตยสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติจัดทำการ์ตูนแอนิเมชัน โดยเบื้องต้นกำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยจะนำเสนอเนื้อหาให้สนุก น่าสนใจ เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับเด็กช่วงอายุ ๗ - ๑๐ ขวบ โดยคณะกรรมการมีความมุ่งหวังจะปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็ก และเมื่อคณะกรรมการได้มีการจัดทำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันเสร็จแล้วจะมีการแจกจ่ายไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และเผยแพร่ผ่านทางโทรทัศน์ และอาจจะมีกิจกรรมต่อยอด คือ การไปจัดกิจกรรม ณ โรงเรียนต่าง ๆ

การศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในวันจันทร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองฯ และคณะอนุกรรมการฯ เข้ารับฟังการบรรยายสรุป กระบวนการ แนวทาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในโรงเรียน ณ โรงเรียน วัดไตรรัตนาราม อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยมี นายพูลศิลป์ ทองหล่อ ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดไตรรัตนาราม ให้การต้อนรับ

โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๒ ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๘ ตำบล คลองปูน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ ๑ ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ โดย ในปี ๒๕๒๗ ประชาชนในหมู่บ้านและบริเวณใกล้เคียงได้หาหรือพระครูเกษมรัตนกรเจ้าอาวาส วัดไตรรัตนาราม และเชิณนายสิน กุมภะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยองในสมัยนั้น เข้าร่วม ประชุม พร้อมกับผู้ปกครองนักเรียนที่เดือดร้อนจากการส่งบุตรหลานไปเรียนที่อื่น แล้วเสนอ ความจำเป็นให้นายประพันธ์ ชลวีรวงศ์ นายอำเภอแกลง เพื่อรับทราบ ซึ่งนายอำเภอแกลงได้ตรวจสอบ และเห็นถึงความจำเป็น จึงอนุญาตให้เปิดโรงเรียนได้ โดยใช้ศาลาการเปรียญวัดไตรรัตนาราม เป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ รวม ๖๔ คน เปิดเรียน เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นสาขาของโรงเรียนวัดเนินเขาดิน โดยให้ครูของโรงเรียน วัดเนินเขาดินเวียนมาสอน มีนายสัจจะ มุกดาสนิท ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ ต่อมานายสิน กุมภะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง ได้จัดสรร งบประมาณโครงการพัฒนาชุมชนและชนบท เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างอาคารเรียนแบบ ป.๑ ก จำนวน ๑ หลัง ๓ ห้องเรียน แต่จำนวนห้องเรียนยังไม่เพียงพอ จึงขอบริจาคจากประชาชนและ ผู้ปกครองนักเรียน ทำให้ได้เงินมาสมทบอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อเติมได้อีกหนึ่งห้องเรียน สำหรับที่ดิน ที่ใช้เป็นสถานที่สร้างโรงเรียนได้รับความยินยอมจากวัดไตรรัตนาราม ในครั้งแรกจำนวน ๔ ไร่ ๑๐๐ ตารางวา และทางเจ้าอาวาสให้เพิ่มอีก ๖ ไร่

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม มุ่งเน้นการให้ความสำคัญด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยให้กับนักเรียน โดยได้กำหนดเป็นพันธกิจ และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความต้องการของโรงเรียนและชุมชน โดยเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้กรอบในการพัฒนาและการดำเนินงานของโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง ซึ่งโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกัน ดำเนินการให้นักเรียนเป็นผู้มีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ มีปัญญาธรรม คารวะธรรม และสามัคคีธรรม ตามหลักสูตรอย่างเหมาะสมกับวัยและระดับการศึกษา มีการจัดกิจกรรมในการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักชาติ และส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และต้องมีการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย จนประสบความสำเร็จ เป็นตัวอย่างของสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ ซึ่งการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยนั้น โรงเรียนวัดไตรรัตนารามได้ดำเนินการผ่านหลักสูตรการเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความเป็นพลเมือง เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจิตสำนึกประชาธิปไตย ตลอดจนการดำเนินการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มที่ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก ปลูกฝังปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการทำแปลงเกษตร มีการแบ่งหน้าที่ในการดูแลและรับผิดชอบ รวมถึงการช่วยกันดูแลแหล่งเรียนรู้สวนภูมิรักษ์ของโรงเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

การดำเนินการโครงการโรงเรียนประชาธิปไตยของโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม

โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม ได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ถึงปี ๒๕๕๔ โดยมีการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ดังนี้

โครงการโรงเรียนประชาธิปไตยปี ๒๕๕๒

๑. โครงการรากแก้วประชาธิปไตยใส่ใจสิ่งแวดล้อม
๒. โครงการวิถีประชาธิปไตยในชั้นเรียน
๓. โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง
๔. โครงการสานสัมพันธ์บ้านเล็กในชุมชน

ตัวอย่างภาพกิจกรรม

โครงการโรงเรียนประชาธิปไตยปี ๒๕๕๓

๑. โครงการรากแก้วประชาธิปไตยใส่ใจสิ่งแวดล้อม
๒. โครงการห้องเรียนประชาธิปไตย
๓. โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
๔. โครงการรักชาติรักความเป็นไทย

โครงการโรงเรียนประชาธิปไตยปี ๒๕๕๔

๑. โครงการวิถีพอเพียงหล่อเลี้ยงประชาธิปไตย
๒. โครงการรัฐสภาในโรงเรียน
๓. โครงการนักข่าวรุ่นเยาว์
๔. โครงการอ่านเรียนรู้.....สู่ประชาธิปไตย

ตัวอย่างภาพกิจกรรม

กิจกรรมประชุมสถานักเรียน

กิจกรรมร่วมจัดรายการวิทยุ เทศบาลตำบลทุ่งควายกิน

กิจกรรมย่านการเรียนรู้ประชาธิปไตย

กิจกรรมหน้าเสาธงในช่วงเช้าโดยสถานักเรียน

โครงการโรงเรียนประชาธิปไตยปี ๒๕๕๕

๑. โครงการต้นกล้าประชาธิปไตย
๒. โครงการเยาวชนไทย รักษ์เอกลักษณ์ไทย ยึดมั่นประชาธิปไตย น้อมนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. โครงการคุณธรรมนำพาพัฒนาประชาธิปไตย
๔. โครงการสื่อสารสร้างสรรค์ประชาธิปไตย

ตัวอย่างภาพกิจกรรม

กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

กิจกรรมประชาธิปไตยอาสา พี่สอนน้อง

จากการดำเนินการเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนวัดไตรรัตนารามได้รับรางวัล “โรงเรียนประชาธิปไตยต้นแบบ” ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเคยได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง และได้รับเกียรติบัตรรางวัลโรงเรียนที่รักษามาตรฐานโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างติดต่อกัน ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ซึ่งทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

คณะกรรมการการพัฒนากองเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาการศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นผู้พิจารณาศึกษาข้อมูลในการจัดทำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยนำเสนอเนื้อหาให้มีความสนุก น่าสนใจ และเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับเด็กช่วงอายุ ๗ - ๑๐ ขวบ ดังนั้น การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ เรื่อง “ภาคการศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย” ร่วมกับคณะอนุกรรมการดังกล่าวโดยเดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อรับทราบถึงแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ของโรงเรียน

ต่าง ๆ ทุกภูมิภาค เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดทำเนื้อหาของสื่อการ์ตูนแอนิเมชันและการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อสร้างการเรียนรู้ถึงหลักการและวิถีประชาธิปไตยอย่างเหมาะสมต่อไป

บทที่ ๔

การดำเนินงานเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการพัฒนาสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ได้มีการประชุมพิจารณากรอบการดำเนินงาน งบประมาณ และโครงสร้างเนื้อหาในการจัดทำสื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น ๑๒ ครั้ง โดยคณะอนุกรรมการได้มีมติร่วมกันว่า การจัดทำสื่อของคณะอนุกรรมการนั้นจะผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน อายุ ๗ - ๑๐ ขวบ สำหรับเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นการ์ตูน จะมีการหยิบยกเอาเนื้อหาเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตยมาเสนอ นอกจากการผลิตสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน คณะอนุกรรมการได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์สื่อด้านการพัฒนาการเมืองสำหรับเด็กและเยาวชน ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๕๖ ณ รัฐสภา และคณะอนุกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านภาคการศึกษา กับการพัฒนาประชาธิปไตย ณ โรงเรียนต่าง ๆ ทุกภูมิภาค จำนวน ๔ ครั้ง คือ โรงเรียนบ้านพัฒนา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนวัดไตรรัตนาราม อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาของสื่อให้มีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ คือ การจัดทำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันและการจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่าง ๆ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการมีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ และการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจากภาคเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพราะคณะอนุกรรมการต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังนั้น ด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ จึงทำให้คณะอนุกรรมการสามารถดำเนินการจัดทำสื่อและจัดกิจกรรมได้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการหวังว่าแนวความคิดของคณะอนุกรรมการจะช่วยจุดประกายและกระตุ้นให้ภาคราชการและหน่วยงานเอกชนได้ตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้กับเด็กและเยาวชน และนำสิ่งที่คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วนไปดำเนินการต่อ เพื่อประโยชน์ของประเทศต่อไป

ภาคผนวก ก.

เค้าโครงสื่อการ์ตูนแอนิเมชั่น
เรื่อง “หนูอีม หนูอุ่น ผจญภัย”

เค้าโครงสื่อกำตูนแอนิเมชั่น เรื่อง “หนูอืม หนูอุน ผจญภัย”

เสียงพากย์ พร้อมดนตรีพิศววง

โฆษก : ณ ดินแดนแห่งหนึ่งอันไกลโพ้น... ไกล... แสนไกล จนทุกคนไม่อาจจะนึกได้หรือกว่าจะมีดินแดนแบบนี้อยู่

ส่องจากฟ้าผ่านม่านเมฆ ลงมาเจอฟีนป่า

ประตูเมือง

โฆษก : แม้เมืองแห่งนี้จะดูพิศวงขนาดไหน แต่ก็ยังมีสิ่งหนึ่งที่ทุกเมืองต้องมีเหมือนกันหมด นั่นคือ ผู้คน และการอยู่ร่วมกันนั้นก็ย่อมมีความวุ่นวายเกิดขึ้น

ห้องโถงใหญ่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ผู้คนถืออาวุธพร้อมตะโกนคำทอ
(อาวุธที่ถือ ไม่ใช่ดาบ เป็นไม้กวาด ไม้ถูพื้น กระตะ ตะหลิว หม้อ ช้อน ส้อม ตะเกียบ)
ผู้นำเผ่าทั้ง ๓ ต่างคิดว่าตนเองเป็นผู้เหมาะสมที่จะปกครองเมืองนี้ และนำพาเมืองไปสู่สันติสุข
ด้วยวิธีของตนเอง

ผู้นำเผ่าที่ ๑ “ข้าเหมาะที่จะเป็นหัวหน้าที่สุด เพราะข้าตัวใหญ่กว่า และแข็งแรงกว่าใคร เพราะข้าเป็นนักรบ”

ผู้นำเผ่าที่ ๒ “เจ้าน่ะใหญ่แต่ตัว เพราะเจ้าเอาแต่กิน ข้างในหัวเจ้ามีสมองรีปาวก็ไม่มีรู้”

ผู้นำเผ่าที่ ๑ แสดงสีหน้า พร้อมพูด “เจ้าน่ะผมจนแรงจะเดินไปห้องน้ำยังไม่มี เลยต้องใส่ผ้าอ้อมตลอดเวลา”

ผู้นำเผ่าที่ ๒ แสดงสีหน้า พร้อมพูด “เจ้ายักษ์สมองแพบ หนอย.... ข้าซิเหมาะกว่าเจ้า ข้าเหมาะตรงที่ข้าเป็นพ่อค้า สามารถสร้างผลประโยชน์และกำไรที่จะตามมาอย่างเป็นกอบเป็นกำแก่เมืองนี้ได้” ฮ่า ๆ ๆ ๆ หัวเราะเสียงเจ้าเล่ห์

ผู้นำเผ่าที่ ๑ “ให้เจ้ารวยคนเดียวซิไม่ว่า”

ผู้นำเผ่าที่ ๒ “แล้วไง ๆ อย่างเจ้าจะทำประโยชน์อะไรให้เมืองนี้ได้”

ทั้งสองต่างเถียงกันว่า “เจ้านั้นแหละไง” พร้อมเสียงโหวกเหวกโวยวายภายในห้อง

หมอนุ่นที่อยู่ตรงกลางระหว่างทุกฝั่งห้ามไว้

หมอนุ่น “พอแล้ว พวกท่านทั้งสอง เลิกเถียงกันได้แล้ว ต่อกันอย่างนี้ เมื่อไหร่จะจบละ”

ผู้นำเผ่าที่ ๑ “ต่อยกันเลยตัว ๆ ดีกว่า มา ๆ”

ผู้นำเผ่าที่ ๒ ถกแขนเสื้อที่สวมอยู่กับร่างกายผมบาง พร้อมยกหมัด และพูดว่า “มาเลย ๆ ข้าไม่กลัวเจ้าหรอก”

เสียงโหวกเหวกในห้องดังขึ้นอีกครั้ง

หมอนุ่น “นี่หยุด ๆ ทะเลาะกันได้แล้ว เรามาเลือกหัวหน้าที่จะดูแลเมืองของเราด้วยวิธีประชาธิปไตยกันดีกว่า”

ผู้นำเผ่าที่ ๑ “หา...ประชาธิปไตย หรือ”

เสียงคนในเมืองคุ้ยคุ้ยซบซิบกัน

ผู้นำเผ่าที่ ๒ “ได้เลย มา ๆ ข้าพร้อมแล้ว ว่าแต่ประชาธิปไตยคืออะไร”

ผู้นำเผ่าที่ ๑ “โอ.. เจ้านี่ทำทางสมองแพบกว่าข้าอีกนะ”

หมอนุ่น “ประชาธิปไตย คือ การที่ให้คนในเมืองลงคะแนนเลือก ว่าจะให้ใครเป็นหัวหน้า หนึ่งคน หนึ่งโหวตเท่านั้น โดยตัดสินจากเสียงข้างมาก ชาวเมืองลงชื่อใครมากที่สุด คนนั้นจะได้เป็นหัวหน้า แต่การเลือกตั้งนั้นจะต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง”

ชาวเมืองในห้องคนหนึ่งพูดขึ้นว่า “ซื้อสิทธิขายเสียง ยังไงละ”

หมอนุ่น “ซื้อสิทธิขายเสียง คือ การที่ผู้สมัคร ใช้เงิน สิ่งของ หรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน เพื่อ แลกกับเสียงโหวตให้ตนเอง การกระทำแบบนี้ถือว่าเป็นความผิดมหันต์ ผู้สมัครจะต้องโดนลงโทษ”

“จิ้งข้าขอเสนอ (ชื่อ... ชายคนที่ ๓)” หญิงชราในห้องผู้หนึ่งเสนอตัวแทนอีก

ชายหนุ่มผู้ที่ดูเรียบร้อยผู้นั้นตกใจด้วยความมึนงง มองซ้ายมองขวา และชายหนุ่มพูดขึ้นว่า “เออ...จะดีหรือ เออ..ข้า...”

หลังจากคำว่า “ข้า....” ลากยาวออกจากปากชายหนุ่มผู้นั้น หญิงชราก็ตัดบทขึ้นว่า “ไม่มีใครจะเหมาะสมไปกว่าเจ้าอีกแล้วเท่าที่ข้ารู้จัก เจ้าเป็นนักเดินทางที่มีประสบการณ์ เจ้าผ่านและเห็นอะไรมามากมาย แถมยังชอบช่วยเหลือชาวเมืองเป็นประจำ พุดง่าย ๆ คือเจ้าเป็นคนดี และมีความรู้ความสามารถ พอจะดูแลชาวเมืองเราได้ ทำไมจะไม่ล่ะ”

เสียงผู้คนซุบซิบ ชาวเมืองผู้หนึ่งแขนพิการพร้อมยกมือที่เป็นตะขอพร้อมถามว่า “แล้วข้าล่ะ”
 หนูนุ่ม “เจ้าทำไม”

ชายพิการแขนตะขอ “ข้าไม่มีแขนนี้ ข้ามีสิทธิลงคะแนนด้วยมัย”

หนูนุ่ม “มีสิ เจ้ามี ระบบประชาธิปไตย ให้สิทธิทุกคน ไม่ว่าท่านจะยากดีมีจน ท่านจะพิการ
 นับถือศาสนาอะไร ท่านก็ล้วนมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

ทุกคนต่าง อ้อ....

เสียงชาวเมืองซุบซิบยินดีพยักหน้า อ้อ....กันถ้วนหน้า

หนูนุ่ม “จันพุ่มนี้เราจะจัดงานเลี้ยงเปิดตัวผู้สมัครลงชิงตำแหน่งให้ชาวเมืองได้รู้จักกัน ยังไง
 ก็ขอให้ชาวเมืองจงใช้วิจารณญาณในการเลือกผู้สมัครมาเป็นหัวหน้าของเรา เพราะเมืองจะดีไม่ดี
 ก็อยู่ที่ผู้นำ ว่าจะเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถพอจะดูแลเมืองเรามากแค่ไหน”

หมูนุ่ม วีนเข้ามา มีผ้าคลุมหลัง มือถือกระบวย พร้อมพูดว่า “ข้ามาแล้ว จ้าก...” “ไหน ๆ
 ใครอยากมีเรื่อง” เมื่อมาถึงพบผู้คนในห้องเจียบกันหมด จึงมองซ้ายขวาอย่าง งง ๆ

ตัดภาพไปที่เวทีกลางแจ้ง เสียงเคาะไมค์ก้องกังวานจากหม้อนที่กำลังปรับไมค์ ทำให้ประชาชนที่มาชุมนุมแตกตื่น

หนูอ้อมมองหม้อนปรับไมค์และเท้าเอว ทำหน้าแข็งและแย่งไมค์มาจากหม้อน

หนูอ้อม “ท่านผู้มีเกียรติ ทั้งสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี วันนี้เรามาชุมนุมกัน เพื่อยลโฉมตัวแทนสมัคร ที่จะมาลงชิงตำแหน่งผู้นำเมืองของเรา ขอให้ทุกท่าน เลือกผู้ที่ มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์ และเหมาะสมกับตำแหน่งนี้มากที่สุด”

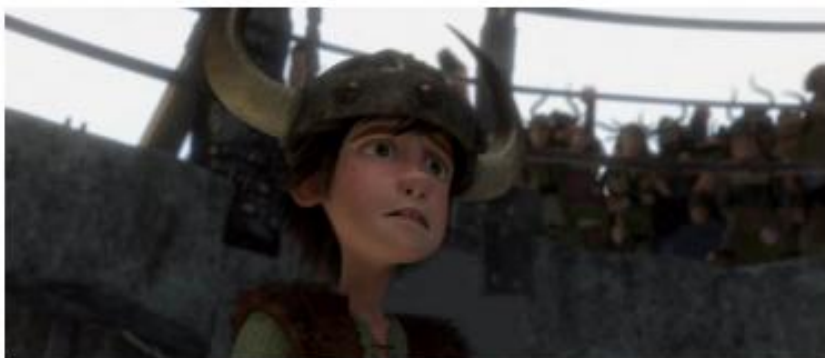
ตัวแทนคนที่หนึ่ง กระผม (ชื่อ) ขอเสนอตัว เป็นผู้นำจากพรรคไมโกง

เสียงคนตะโกนจากฝูงชนขึ้นมาว่า “พรรคไม้โกง แท้โง่” เสียงคนเฮจากฝูงชน ผู้สมัครทำหน้าโกรธ พัดเหงี้อย่างและเดินออกไป

ตัวแทนคนที่สอง กระผม (ชื่อ) ขอเสนอตัว เป็นผู้นำจากพรรคคนเก่ง “เราจะสร้างกำไร อย่างเป็นกอบเป็นกำเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี” พร้อมหัวเราะด้วยเสียงเจ้าเล่ห์

คนในฝูงชนตะโกนแทรกกว่า “เก่งแต่โกงก็ไม่เอาว้ายยย.....” เสียงชาวเมืองโห่ร้อง ผู้สมัครถึงกับ ทำเสียงอึ้งหน้าชา และหน้าอึ้งเดินออกไป

ตัวแทนคนที่สาม ผม “นาย..... เป็นนักเดินทางครับ ขออนุญาตฝากเนื้อฝากตัวด้วยนะครับ จากพรรคเพื่อชุมชน จะพยายามให้ดีที่สุดครับ” แสดงท่าทางมองซ้ายขวาด้วยความประหม่า

เสียงเฮจากชาวเมืองก็ก้องปิดท้าย

หนูน้อย “เออละ ๆ เราก็ได้เปิดตัวผู้ถูกคัดเลือกเป็นตัวแทนที่จะมาเป็นหัวหน้าของเมืองเราแล้ว อีกสามวันเราจะมี การเลือกหัวหน้ากันอย่างเป็นทางการ ซึ่งในระหว่างนี้ เราจะให้ตัวแทนทั้งสามร่างและ เสนอนโยบายที่จะใช้ดูแลเมืองของเรา เพื่อประกาศให้ทุกคนทราบ ขอให้ชาวเมืองทุกท่านวิเคราะห์ พิจารณา และมาลงคะแนนในการเลือกผู้นำด้วย เพราะทุกเสียงของท่าน คือแรงขับเคลื่อนเมืองของเรา ให้เดินทางไปข้างหน้าได้ต่อ ทุกคนสำคัญไม่แพ้กัน อย่างที่ข้าบอกไปแต่ต้น หนึ่งคนหนึ่งโหวต ขอให้ท่าน มาลงคะแนนและเคารพสิทธิของทุก ๆ คนด้วย ไม่ว่าเสียงจะออกมาเป็นอย่างไร เราต้องยอมรับผล การตัดสินด้วย”

ชาวเมืองปรบมือ และ หมู่อุ่นยืนอยู่ข้าง ๆ หนูนุ่มยกมือชูขึ้นพร้อมหันซ้ายขวา
ตัวแทนคนที่สามนั่งหันหลังอยู่ หนูนุ่มเห็นจึงเข้าไปคุยด้วย

หนูนุ่ม “เป็นอะไรมานั่งอยู่คนเดียวแถวนี้ ทำไมไม่เตรียมตัวสำหรับวันพรุ่งนี้ละ พรุ่งนี้จะเป็นวัน
สำคัญของท่านแล้วนะ”

ตัวแทนคนที่สาม “ข้าว่า ข้าไม่เก่งพอจะดูแลเมืองนี้หรอก ข้าเป็นแค่ นักเดินทางธรรมดา
ที่มาหยุดที่เมืองนี้ โตมากับบ้านเลี้ยงเด็กกำพร้า พ่อแม่ข้าเป็นใครข้ายังไม่รู้เลย ข้าต่ำต้อยเกินไป”

หนูอึม “คนที่จะมาเป็นผู้นำนะ ไม่จำเป็นหรอกว่าเขาจะโตมาจากไหน ขอเพียงเป็นพลเมืองของเมืองแห่งนี้ เป็นคนมีความซื่อสัตย์ รักชาวเมือง มีประสบการณ์ และพร้อมจะช่วยเหลือชาวเมืองทุกคนจากใจจริง ฉันว่าคุณสมบัติทั้งหมด ท่านมีหมดแล้ว เหลือก็เพียงแต่ความกล้าเท่านั้นแหละ ที่ท่านต้องทำคือทำนโยบาย จากประสบการณ์ของท่านที่ท่านได้เดินทางและพบเจอมา เพื่อเสนอให้ชาวเมืองได้รู้แค่นั้น ส่วนท่านจะได้เป็นผู้นำหรือไม่ อันนั้นอยู่ที่ประชาชนจะตัดสินใจอีกที”

ตัวแทนคนที่สามเริ่มเข้าใจ และมีไฟต่อการที่จะเขียนนโยบายสำหรับดูแลเมืองแห่งนี้

ชายหนุ่มเขียนนโยบายอย่างตั้งใจ

ปราศรัยกลางลานวิวเมือง

ผู้สมัครแต่ละคนต่างปราศรัยนโยบายตนเองได้รับเลือก

ตัวแทนคนที่หนึ่ง “ผมนาย ..(ชื่อ).. ผู้สมัครหมายเลข ๑ นโยบายที่ผมจะนำเสนอก็คือ สร้างค่ายมวย เพื่อฝึกสอนให้ประชาชนได้ฝึกศิลปะป้องกันตัว เพื่อดูแลตัวเองให้ทุกคนแข็งแรง และมีสุขภาพดีแบบข้า”

คนแก่ผู้หนึ่งร่างผอมตะโกนขึ้นไปพร้อมยกมือ “เยี่ยม ฉันทันเป็นผู้ฝึกเอง”

ตัวแทนคนที่สอง “ข้าขอเสนอนโยบายเสียงโซค ให้ประชาชนเสียงโซค ให้มีสิทธิรวยเร็ว
 แหวงหวยกับข้า ถ้าแทงเลขถูก พวกเจ้าก็ได้เงินไปเลย”

ตัวแทนคนที่สาม “ข้าเสนอนโยบาย

๑. ให้ชาวบ้านมีการศึกษา โดยเปิดอบรมสอนวิธีปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ด้วยตนเองให้เป็น

๒. โครงการ.....

๓. โครงการ.....” (มีชาร์ต แสดงป้ายไฮเทค)

ชาวเมืองกล่าวพร้อมกันปรบมือ เสียงเฮ วิ๊ด... ผิวปาก

หนุอิม “เราจะมี การเลือกผู้สมัครกันพรุ่งนี้ ขอให้ทุกท่านมาลงคะแนนที่นี่ เวลาเดิม
 อย่างพร้อมเพรียงกัน”

หนุอิมและหมูนุ่มมองหน้ากันแล้วยิ้ม

หมูนุ่มชูนิ้วโป้งแสดงความรู้สึกชื่นชมที่หนุอิมสามารถหาทางออกในการทะเลาะเบาะแว้ง
 ของประชาชนได้สำเร็จ

หนุอิมและหมูนุ่มตั้งต้นท์เลือกตั้ง เรียงใบเลือกตั้ง เตรียมพร้อมอุปกรณ์ในการเลือกตั้งต่าง ๆ

ประชาชนต่อแถวยาว หย่อนบัตรลงกล่อง หมูนุ่มหนุอิมพูด “เชิญคะ เชิญคับ หย่อนบัตรเลย”

จนแถวหมด มาถึงเวลานับคะแนน

เก็บตกรการเลือกตั้ง เช่น คนแห่หาชื่อไม่เจอ หนุอิมมาช่วย คนเดิมใส่หมวดปลอมมาเลือกตั้งใหม่

หนุอิม “ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจสูงสุดที่ประชาชนลงคะแนนเลือกนั่นก็คือ...” “ตัวแทนคนที่สาม
 ...(ชื่อ)...”

ชาวเมืองเฮ ให้อำนาจด้วยความดีใจ ส่วนตัวแทนคนที่หนึ่งและสองมีสีหน้าผิดหวัง

ตัวแทนคนที่สามเดินเข้าไปหาตัวแทนคนที่หนึ่งและสอง และพูดว่า “ท่านทั้งสอง ข้าว่าท่านมีความสามารถในหลาย ๆ เรื่องที่ข้าไม่ถนัด ถ้าข้าอยากให้ท่านทั้งสองมาช่วยข้าด้วย ท่านจะว่าไง”

ตัวแทนคนที่หนึ่งและสองหันมามองหน้าตัวแทนคนที่สาม พร้อมยิ้มด้วยความปลื้มใจ

โฆษก : และแล้วภารกิจของหนูอีมและหนูอ่อนก็จบลงด้วยดีในเมืองแห่งนี้ ผู้คนร้องรำทำเพลงกันอย่างเบิกบาน

ภาคผนวก ข.
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๑๓๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็น คณะกรรมการธิการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการ ิชาสามัญ เพื่อกระทำการกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา มติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวต้องระบุงักการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำ หรือซ้อนกัน

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ นั้นได้ และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คำสั่งเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับ กับผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในกระบวนการวิธีพิพากษาอรรถคดีหรือ การบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินหรือกรรมการในองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยตรงในแต่ละองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสองเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการตามวรรคสอง เว้นแต่ เป็นกรณีที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็นเหตุยกเว้นการปฏิบัติ ตามวรรคสอง

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๕ ด้วย

กรรมการธิการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตาม หรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่ม พรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๓๔ ให้ประธาน สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคห้า

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๘๒ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นสามสิบห้าคณะ แต่ละคณะประกอบด้วย กรรมการมีจำนวนสิบห้าคน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๒๔) คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

ข้อ ๘๘ คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วรายงานคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการกระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดไม่เสร็จภายใน เวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะอนุกรรมการขออนุญาตขยายเวลาต่อที่ประชุมคณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจาก บุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ

ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ประกอบมาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ และมาตรา ๓๐๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อ ๑๘๒ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้นไว้ บนหลักการพื้นฐานที่ว่าสมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการสามัญและกรรมการวิสามัญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้น และหมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นด้วย

“การประชุม” หมายถึง การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมคณะกรรมการ และหมายความรวมถึงการประชุมอื่นใดซึ่งเป็นหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“ประธานกรรมการ” หมายถึง ประธานกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

ส่วนที่ ๑

อุดมคติของการเป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๕ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการจงรักภักดีและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยเคร่งครัด

ข้อ ๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต และเสียสละ โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรู้รักสามัคคี

ข้อ ๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ยึดมั่นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติใด ๆ

ข้อ ๑๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัว

ส่วนที่ ๒

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๑ สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร และไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติและสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรม และมีความเป็นอิสระ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องยึดถือและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๑๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่วางตนอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเงิน ผลประโยชน์ หรือข้อต่อรองใด ๆ เพื่อบุคคลหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๕ สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ มีลักษณะเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท เสียดสีหรือใส่ร้ายป้ายสีบุคคลใด โดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงการข่มขู่ อาฆาตมาดร้าย หรือใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ บริเวณที่ทำการรัฐสภา หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาความลับในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือการประชุมคณะกรรมาธิการที่กระทำให้เป็นการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงระเบียบปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการโดยประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ ๑๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องอุทิศเวลาให้แก่การประชุม โดยคำนึงถึงการตรงต่อเวลา และต้องไม่ขาดการประชุมโดยไม่จำเป็น เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุสุดวิสัย

ข้อ ๒๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณากฎหมาย ญัตติ กระทำ หรือเรื่องร้องทุกข์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมโดยเร็ว

ข้อ ๒๑ สมาชิกและกรรมการพึงพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับฟังเรื่องร้องทุกข์ และความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ข้อ ๒๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องแสดงความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด

ข้อ ๒๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ กระทำการ หรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติราชการ

ข้อ ๒๕ สมาชิกและกรรมการพึงเสนอข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการ ผู้อื่น และประชาชนเสียหาย ตลอดจนการฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตประพฤติดมิชอบ ต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ ๓

จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่น

ข้อ ๒๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่ และสำรวมกิริยาวาจาในบริเวณที่ทำการรัฐสภา

ข้อ ๒๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือ ทำกิจการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๒๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงพฤติกรรมคุกคามหรือรบกวนทางเพศต่อผู้ใด

ข้อ ๒๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหา หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติ ผิดศีลธรรม หรือมีชื่อในทางเสียหาย หรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือน ต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๓๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัว หรือผู้อื่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

ข้อ ๓๑ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำความลับของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ แก่ตนเอง หรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยมิชอบ

ข้อ ๓๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่เรียกรับหรือรับของขวัญ ของกำนัล สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด อันเกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรส และบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

ข้อ ๓๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการและสภาผู้แทนราษฎร

หมวด ๒

การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งได้รับเลือก จากกรรมการตาม (๑) (๒) (๔) และ (๕)

(๔) สมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน

(๕) สมาชิกจำนวนสี่คน จากพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน และพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยต้องเป็นหญิงจำนวนสองคน

ในการเลือกกรรมการตาม (๕) ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ข้อ ๓๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ขาดจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิก

(๓) ตาย

(๔) ลาออก

(๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการทราบ

(๖) สภาผู้แทนราษฎรมิมติให้ออก

(๗) พรรคการเมืองที่กรรมการเป็นสมาชิกถูกยุบ

(๘) ได้รับการลงโทษตามข้อ ๓๘

ข้อ ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างเคร่งครัด

(๒) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมการกระทำความผิดตามข้อบังคับนี้

(๓) พิจารณา สอบสวน วินิจฉัยคำร้องเรียนและลงโทษตามระเบียบแห่งข้อบังคับนี้

(๔) ตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๕) วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบในการพิจารณา และสอบสวนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๖) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

ข้อ ๓๗ วิธีพิจารณาของคณะกรรมการอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการศึกษาโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐานและความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัย การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวข้องตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรมการ

องค์ประชุมของคณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย ความเป็นมา หรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้กรรมการทำคำวินิจฉัยส่วนตนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักรับฟังได้ และที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือกรรมการผู้ใดฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้อใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสมาชิกหรือกรรมการผู้นั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการตักเตือน ดำเนินให้ขอโทษต่อที่ประชุมตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือประณามให้เป็นที่น่าประจักษ์

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการเสนอถอดถอนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกฎหมายต่อไป

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด และให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

นายชัย ชิดชอบ
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๐๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๙

บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

“งบประมาณรายจ่ายข้ามปี” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่ใช้ได้เกินปีงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายหรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นข้อผูกพันอันเกิดจากการกู้ยืม การค้าประกัน การซื้อหรือการจ้างโดยใช้เครดิต หรือจากการอื่นใด

“เงินประจำงวด” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(จ) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“คลัง” หมายความว่า คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ และให้หมายความรวมถึงบัญชีเงินฝากของกระทรวงการคลังที่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

“เงินตรองราชการ” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังจ่ายและอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อตรองเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

มาตรา ๖ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่จัดทำงบประมาณกับปฏิบัติการอย่างอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอประมาณการรายรับและรายจ่ายตามแบบและหลักเกณฑ์ พร้อมด้วยรายละเอียดตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๒) วิเคราะห์งบประมาณและการจ่ายเงินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

(๓) กำหนด เพิ่ม หรือลดเงินประจำงวดตามความจำเป็นของการปฏิบัติงานและตามกำลังเงินของแผ่นดิน

(๔) กำหนดระยะเวลาของเงินประจำงวด

มาตรา ๗ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร และให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายมีอำนาจที่จะเข้าตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี เอกสาร และหลักฐานต่างๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งวรรคก่อน ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

หมวด ๒

ลักษณะของงบประมาณ

มาตรา ๘ งบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภานั้น โดยปกติให้ประกอบด้วย

(๑) คำแถลงประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลังและการเงิน
สาระสำคัญของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

(๒) รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว ปีปัจจุบันและปีที่ขอตั้ง
งบประมาณรายจ่าย

(๓) คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ

(๔) คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

(๕) รายงานเกี่ยวกับการเงินของรัฐวิสาหกิจ

(๖) คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและที่เสนอขอกู้เพิ่มเติม

(๗) รายงานการรับจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อช่วยราชการ

(๘) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

มาตรา ๙ ในการเสนองบประมาณนั้น ถ้าประมาณการรายรับประเภทรายได้ตามอำนาจ
กฎหมายที่มีอยู่แล้วเป็นจำนวนต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้นที่ขอตั้ง ให้แถลงวิธีหาเงินส่วนที่ขาดดุล
ต่อรัฐสภาด้วย แต่ถ้าเป็นจำนวนสูงกว่าก็ให้แถลงวิธีที่จะจัดการแก้ส่วนที่เกินดุลนั้นในทางที่จะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่ง

มาตรา ๙ ทวิ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมใช้บังคับแล้ว หรือเมื่อมีกรณีที่ต้องใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อนตามมาตรา ๑๖ ถ้ารายจ่ายสูงกว่ารายได้ ให้กระทรวงการคลังมี
อำนาจกู้เงินได้ตามความจำเป็น แต่กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม การกู้เงินตามมาตรานี้ในปีหนึ่งๆ ต้องไม่
เกิน

(๑) ร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่าย
เพิ่มเติม หรือของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วมา แล้วแต่กรณีกับอีก

(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนต้นเงินกู้

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง จะใช้วิธีออกตั๋วเงินคลัง พันธบัตร ตราสารอื่น หรือทำสัญญากู้ก็
ได้

การออกตั๋วเงินคลังให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยตั๋วเงินคลัง แต่การออกพันธบัตรหรือ
ตราสารอื่น หรือการทำสัญญากู้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน

การออกพันธบัตรหรือตราสารอื่น ให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่จะกู้ อัตรา
ดอกเบี้ย ระยะเวลา กู้ เงื่อนไข และวิธีการต่าง ๆ ในการออกพันธบัตรหรือตราสารนั้น ในกรณีทำสัญญา
ให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่ได้กู้ ผู้ให้กู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา กู้ และสาระสำคัญอื่น ๆ
ในสัญญากู้นั้น

ประกาศกระทรวงการคลังตามความในวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ขอตั้งจะมี
งบกลางแยกต่างหากจากงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจก็ได้ และจะกำหนดให้มี
รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในงบกลางนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ งบประมาณรายจ่ายข้ามปีจะมีได้ในกรณีที่คาดว่าจะใช้งบประมาณรายจ่ายให้เสร็จทันภายในปีงบประมาณไม่ได้ การตั้งงบประมาณรายจ่ายข้ามปีนี้ ต้องกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ด้วย

หมวด ๓

การจัดทำงบประมาณ

มาตรา ๑๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือรัฐมนตรีซึ่งตามกฎหมายให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นงบประมาณประจำปีของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นต่อผู้อำนวยการ ภายในเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด

ในกรณีรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของทุน เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามความในวรรคก่อน

งบประมาณประจำปีนั้น ถ้ามิได้ยื่นภายในกำหนดเวลาตามความในสองวรรคแรก ผู้อำนวยการอาจพิจารณาการตั้งงบประมาณประจำปีตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๔ รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังก็ดี หรือรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามมาตรา ๒๙ ทวิ ก็ดี ให้แยกตั้งไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และให้ถือว่าเป็นรายจ่ายของปีงบประมาณที่ได้จ่ายเงินคงคลังหรือเงินทุนสำรองจ่ายนั้นๆ ไป

มาตรา ๑๕ ให้ผู้อำนวยการเสนองบประมาณประจำปีต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อคณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาเป็นเวลาอย่างน้อยสองเดือนก่อนวันเริ่มปีงบประมาณนั้น

มาตรา ๑๖ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อนได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗ ในกรณีจำเป็นจะต้องจ่ายเงินหรือก่อนนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะรัฐมนตรีอาจเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต่อรัฐสภาได้ และให้แสดงถึงเงินที่พึงได้มาสำหรับจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ขอตั้งด้วย

การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

หมวด ๔

การโอนงบประมาณรายจ่าย

มาตรา ๑๘ รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี จะโอนหรือนำไปใช้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่นมิได้เว้นแต่

(๑) มีพระราชบัญญัติให้โอนหรือนำไปใช้ได้

(๒) ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีการวมหรือโอนส่วนราชการเข้าด้วยกันไม่ว่าจะมีผลเป็นการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่หรือไม่ก็ตาม ให้โอนงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการที่ถูกโอนหรือ

รวมเข้าด้วยกันนั้นไปเป็นของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่รับโอนหรือที่รวมเข้าด้วยกัน หรือส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๑๙ รายจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๘ (๒) จะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ แต่ผู้อำนวยการจะอนุญาตมิได้ในกรณีที่เป็นผลให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงาน หรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

รายจ่ายรายการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในงบกลาง ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเบิกจ่ายโดยตรง หรือเบิกจ่ายในรายการต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้ตามความจำเป็น

ในกรณีจำเป็นผู้อำนวยการโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีจะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่นๆ ในงบเดียวกันก็ได้

มาตรา ๒๐ การใช้รายจ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

หมวด ๕

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดให้มีการประมวลบัญชีการเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) จัดให้มีการตรวจสอบเอกสารการขอเบิกเงิน การจ่ายเงินและการก่อหนี้ผูกพัน ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง

(๔) กำหนดและควบคุมระบบบัญชี แบบรายงาน และเอกสารเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน และหนี้

(๕) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินทดรองราชการ ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสรรพสมุด บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งวรรคก่อน ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีมอบหมายเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

มาตรา ๒๓ ยกเว้นกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ตรี ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่น และห้ามมิให้จ่ายเงินหรือก่อกำหนดผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จนกว่าจะได้รับอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว

รายจ่ายใดมีจำนวนและระยะเวลาการจ่ายเงินที่แน่นอน ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ส่วนราชการจ่ายเงินโดยไม่ต้องขออนุมัติเงินประจำงวดก็ได้

เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานงบประมาณรวบรวมรายการงบประมาณรายจ่ายซึ่งจะต้องก่อกำหนดผูกพันและวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่อกำหนดผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป พร้อมทั้งจำนวนเงินเพื่อเหลือเผื่อขาด เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการก่อกำหนดผูกพันภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดำเนินการตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนและมีใช้กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่อกำหนดผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก่อนได้รับเงินประจำงวดหรืออนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่อกำหนดผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้

มาตรา ๒๓ ทวิ ส่วนราชการใด ๆ นอกจากกระทรวงการคลังจะทำการก่อกำหนดผูกพันที่เป็นการกักเงินหรือการค้ำประกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ตร

มาตรา ๒๓ ตร รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล ถ้ามีความจำเป็นต้องกักเงินเพื่อใช้ดำเนินการ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกักเงินได้ตามเงื่อนไขดังนี้

(๑) ในกรณีกักเงินเพื่อการลงทุน รัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้คณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติพิจารณาก่อน

(๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ และถ้าเป็นจำนวนเงินเกินกว่าห้าล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีอีกด้วย

เงินที่ได้รับจากการกักเงินตามมาตรานี้ ให้จ่ายแก่รัฐวิสาหกิจนั้น เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้น นำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่อกำหนดผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือ

บุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ คือ

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลังที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕ (ยกเลิก)

มาตรา ๒๖ ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ใดของส่วนราชการกระทำการก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงิน หรือโดยรู้อยู่แล้วยินยอมอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวนั้นโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความรับผิดชอบทางอาญาซึ่งอาจได้รับตามกฎหมายอื่นแล้ว ผู้กระทำหรือผู้ยินยอมอนุญาตให้กระทำการดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบใช้จำนวนเงินที่ส่วนราชการได้จ่ายไปหรือต้องผูกพันจะต้องจ่าย ตลอดจนค่าสินไหมทดแทนใด ๆ ให้แก่ส่วนราชการนั้น

บุคคลภายนอกผู้ได้รับประโยชน์จากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวรรคก่อน จะต้องร่วมรับผิดชอบผู้กระทำการฝ่าฝืนตามความในวรรคก่อนเช่นกันเว้นแต่จะแสดงได้ว่า ตนได้กระทำไปโดยสุจริต ไม่รู้เท่าถึงการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติหรือระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าว

ความในวรรคแรกไม่ใช่บังคับแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งได้ทักท้วงคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือแล้วว่า การที่จะปฏิบัติตามคำสั่งนั้นอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับ

มาตรา ๒๗ การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เว้นแต่

(๑) เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปี หรือ

(๒) เป็นงบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีให้เบิกเหลื่อมปี และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง

ในกรณี (๒) ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือนปฏิทินของปีงบประมาณถัดไป เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าว ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณี ๆ ไป

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ปีงบประมาณรายจ่ายข้ามปีการขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายข้ามปีนั้น ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย เว้นแต่เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปีที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นกำหนดเวลา และ

ได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลังก็ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินสามเดือนปฏิทิน

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทศรองราชการได้

มาตรา ๒๙ ทวิ ให้มีเงินทุนจำนวนหนึ่งโดยให้รัฐมนตรีจ่ายจากคลัง เรียกว่า “เงินทุนสำรองจ่าย” เป็นจำนวนหนึ่งร้อยล้านบาท เงินทุนนี้ให้นำไปจ่ายได้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการแผ่นดิน โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี และเมื่อได้จ่ายไปแล้ว ให้ขอตั้งรายจ่ายชดใช้เพื่อสมทบเงินทุนนั้นไว้จ่ายต่อไป

มาตรา ๓๐ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามความในวรรคก่อน เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอรัฐสภา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๑ การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้มีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อรัฐสภาก่อนสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้มีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อรัฐสภาก่อนสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๓๓ ส่วนราชการใดเบิกจ่ายเงินจากคลังตามระบบจ่ายก่อนตรวจอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือปฏิบัติต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือนนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ (ยกเลิก)

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณและบัญชีการเงินแผ่นดินยังไม่เหมาะสม ควรกำหนดให้มีแผนการเงินประจำปีอันสมบูรณ์สำหรับส่วนราชการทั้งมวล ให้มีการควบคุมงบประมาณอย่างรัดกุม ให้การจ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามกำลังเงินเป็นงวด ๆ และให้มีการประมวลบัญชีและรายงานเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายทั้งสิ้นของแผ่นดิน จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเสียใหม่

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติบางมาตรายังไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงให้การรับและการจ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยเรียบร้อยและสะดวกต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการบริหารการคลังที่ดี จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่เหมาะสม จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับวิธีการกู้เงิน วงเงินกู้เพื่อใช้จ่ายในกิจการของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล การนำเงินรายได้ส่งคลังและวิธีการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายข้ามปีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ เพื่อให้การจ่ายเงินงบประมาณบางหมวดรายจ่ายสามารถกระทำได้โดยคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น และสมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยวิธีการขออนุมัติก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีสำหรับรายการที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งจะต้องก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนประหยัดเวลาและงบประมาณ นอกจากนั้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการนำเงินไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องส่งคลัง ให้รวมถึงการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นต้องถือไว้เพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่นแทนได้ เพื่อให้การบริหารทรัพย์สินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพกับรัฐสูงสุด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การรวมหรือโอนกระทรวง ทบวง กรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๐ อาจกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาสมควรเพิ่มเติมข้อยกเว้นของการห้ามโอนงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งควบคุมการโอน หรือนำงบประมาณรายจ่ายที่เป็นผลจากการรวมหรือโอนกระทรวง ทบวง กรม ไปใช้ในรายการอื่นให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ กระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับข้อกำหนดแห่งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐและจังหวัด แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

การรับเงินหรือทรัพย์สิน

ข้อ ๕ ในการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ ให้ส่วนราชการเป็นผู้รับบริจาคตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้ส่วนราชการผู้รับบริจาคมั่นใจถึงผลได้ผลเสีย และประโยชน์ที่ทางราชการจะพึงได้รับ และจะต้องให้ตอบแทนทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นสำคัญ

(๒) การรับบริจาคที่มีเงื่อนไขเป็นการผูกพันจะต้องไม่ให้ประโยชน์ต่อผู้ใดโดยเฉพาะ

(๓) การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีภาระติดพัน หรือมีภาระต้องเรียกร้องหรือซ่อมบำรุงรักษา ส่วนราชการผู้รับบริจาคจะต้องพิจารณาว่าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มกับค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปหรือไม่

(๔) ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่ไม่ตรงกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้ส่วนราชการที่ได้รับการบริจาคมาส่งมอบให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินต่อไป

ในกรณีที่มิได้รับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้ทางราชการทุกกรณี ให้มีการรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าส่วนราชการ และให้ถือว่าเป็นการรับบริจาคในนามของส่วนราชการ

(๕) หัวหน้าส่วนราชการอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นในการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินก่อนก็ได้

ข้อ ๖ ในการรับบริจาคทรัพย์สินอื่นนอกจากเงิน ให้ส่วนราชการผู้รับบริจาคตรวจสอบเสียก่อนว่าทรัพย์สินที่จะรับบริจาคมียกย่องหรือมีเอกสารสิทธิสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดคดีฟ้องร้องกันภายหลัง

ข้อ ๗ ห้ามมิให้ส่วนราชการกำหนดเงื่อนไขในการประมูลซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือให้เช่าทรัพย์สิน โดยระบุให้ผู้ขาย ผู้รับจ้าง ผู้เช่าทรัพย์สิน หรือผู้ที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ส่วนราชการนั้น

ส่วนราชการจะกำหนดเงื่อนไขในการประมูลตามวรรคแรก ให้มีการบริจาคตर्फยสินประเภทอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งทรัพย์สินที่เป็นส่วนประกอบของอสังหาริมทรัพย์นั้นก็ได้ แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน

หมวด ๒

การจ่ายเงิน

ข้อ ๘ เงินบริจาคตर्फยสินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้บริจาคต ส่วนราชการจะนำไปจ่ายหรือก่อก่อนนี้ผู้ก่อก่อนได้เฉพาะในกิจการที่ผู้บริจาคตระบุวัตถุประสงค์ในการใช้ไว้เท่านั้น

ในกรณีที่ผู้บริจาคตไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้ หรือระบุวัตถุประสงค์ไว้ไม่ชัดเจน ให้ส่วนราชการนำไปใช้จ่ายหรือก่อก่อนนี้ผู้ก่อก่อนได้ ในกิจการของส่วนราชการนั้น หรือในทางที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยส่วนรวม ตามระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ กระทรวงการคลังอาจพิจารณาให้นำเงินบริจาคตในกรณีดังกล่าวส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๙ ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายหรือก่อก่อนนี้ผู้ก่อก่อนเงินบริจาคตหรือดอกผลซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หมวด ๓

การเก็บรักษาและการตรวจสอบ

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการเก็บรักษาเงินสดไว้ เพื่อสำรองจ่ายได้ภายในวงเงินที่กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลัง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี หรือนำฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

การนำฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ จะต้องไม่เกินวงเงินที่ได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๑ การปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชี วิธีการจ่าย และหลักฐานการรับจ่าย เงินบริจาคตให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น และให้รวบรวมหลักฐานการรับจ่ายให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณีตรวจสอบได้ทุกขณะ

ข้อ ๑๒ วิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งมิได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้วินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖

สุธี สิงห์แสน

(นายสุธี สิงห์แสน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

แนวทางการจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ สำหรับส่วนราชการ

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ กำหนดให้เงินรายได้ของหน่วยงานของรัฐใดที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี และให้คณะรัฐมนตรีทำรายงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต่อไป โดยการใช้จ่ายเงินรายได้ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังตามหมวดนี้ด้วย

ข้อเท็จจริง

๑. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ เห็นชอบให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) รับไปดำเนินการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ และให้แจ้งเวียนหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

๒. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบแนวทางปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ ที่กระทรวงการคลังนำเสนอ และยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนที่มีมูลค่าเกิน ๕๐๐ ล้านบาท ที่ต้องรายงานต่อรัฐสภา

องค์ประกอบกรรายงานตามแนวทางปฏิบัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐

จากแนวทางปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ จะเห็นได้ว่า มีองค์ประกอบในการจัดทำรายงานฯ ๕ ส่วน ได้แก่

๑. รูปแบบรายงาน

๑.๑ รายงานแสดงฐานะการเงิน

๑.๒ รายงานแสดงผลการดำเนินงาน

๑.๓ รายงานการรับ - จ่ายเงิน

๑.๔ รายงานการรับ - จ่ายเงินและเงินคงเหลือ

๒. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

๓. การรายงานสรุปผลการประเมินการบริหารและการดำเนินงาน

๔. หน่วยงานที่ต้องจัดทำรายงาน

๔.๑ กรณีเป็นส่วนราชการที่มีการจัดทำงบการเงิน ให้จัดทำรายงานแสดงฐานะการเงิน รายงานแสดงผลการดำเนินงาน และรายงานการรับ - จ่ายเงิน ตามรูปแบบรายงานข้อ ๑.๑ - ๑.๓

๔.๒ กรณีเป็นส่วนราชการที่ไม่มีการจัดทำงบการเงิน ให้จัดทำรายงานการรับ - จ่ายเงินและเงินคงเหลือ ตามรูปแบบรายงานข้อ ๑.๔

๕. ระยะเวลาในการดำเนินการ หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำรายงานฯ ต้องจัดทำรายงานตามรูปแบบที่กำหนดภายใน ๖๐ วัน นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ยกเว้นการรายงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้รายงานภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

กรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้จ่ายเงินนอก งบประมาณของทุกส่วนราชการ เห็นว่า เพื่อให้การจัดทำรายงานของส่วนราชการมีความชัดเจนและสอดคล้องกับ

แนวทางปฏิบัติตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว เห็นควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดทำรายงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. รูปแบบรายงาน

รูปแบบรายงานทั้ง ๔ แบบ ได้แก่

๑.๑ รายงานแสดงฐานะการเงิน

๑.๒ รายงานแสดงผลการดำเนินงาน

๑.๓ รายงานการรับ - จ่ายเงิน เป็นรายงานที่แสดงผลการรับและการใช้จ่ายเงิน

๑.๔ รายงานการรับ - จ่ายเงินและเงินคงเหลือเป็นรายงานที่แสดงผลการรับและการใช้จ่ายเงินโดยใช้เกณฑ์เงินสด

๒. การจัดทำรายงาน

ส่วนราชการที่มีรายได้ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินจะต้องจัดทำรายงาน ดังนี้

๒.๑ ส่วนราชการรวบรวมข้อมูลตามประเภทของเงินที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ได้แก่

๒.๑.๑ กรณีส่วนราชการที่มีการจัดทำงบการเงินสำหรับเงินที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งได้มีการบันทึกข้อมูลการใช้จ่ายเงินไว้ในระบบ GFMS รูปแบบของ Excel Loader สามารถใช้ข้อมูลจากงบทดลองในระบบ GFMS ประกอบการจัดทำรายงานตามรูปแบบรายงานแสดงฐานะการเงิน รายงานแสดงผลการดำเนินงาน รายงานการรับ-จ่ายเงินตามข้อ ๑.๑ – ๑.๓

๒.๑.๒ กรณีส่วนราชการไม่มีการจัดทำงบการเงิน สำหรับเงินที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้แสดงรายการดังกล่าวในรายงานการรับ - จ่ายเงินและเงินคงเหลือตามข้อ ๑.๔ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลการรับ - จ่ายเงินนอกงบประมาณของหน่วยเบิกจ่ายและ/หรือหน่วยงานย่อยในสังกัดทั้งหมด

(๒) แสดงเงินคงเหลือในรูปของเงินสด เงินฝากคลัง เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในพันธบัตร หรือตราสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

๒.๒ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เป็นการนำข้อมูลของปีที่รายงานเปรียบเทียบกับปีก่อน โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ละบรรทัด แล้วพิจารณาผลต่างที่เกิดขึ้นเป็นร้อยละ และวิเคราะห์ว่าผลการดำเนินงานหรือการบริหารงานเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ การรายงานผลการประเมินการบริหารและการดำเนินงาน หากส่วนราชการใดมีผลการประเมินการดำเนินงานซึ่งอาจดำเนินการโดยบุคคลที่ ๓ หรือบุคคลภายนอกอยู่แล้ว ก็สามารถใช้ผลการประเมินดังกล่าวประกอบการรายงาน กรณีทุนหมุนเวียนที่เข้าสู่ระบบประเมินผลจากกรมบัญชีกลางให้นำผลการประเมินไปใช้ในการรายงานได้

ทั้งนี้ ในการจัดทำรายงานฯ ส่วนราชการอาจสรุปพันธกิจ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อประกอบการนำเสนอการจัดทำรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ผู้มีหน้าที่จัดทำรายงาน

ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม และมีเงินรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนี้

๓.๑ ส่วนราชการที่มีทุนหมุนเวียนในการกำกับดูแล ตามนัยมาตรา ๓ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑

๓.๒ ส่วนราชการที่มีเงินนอกงบประมาณไว้ในกำกับดูแล ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้แก่

(๑) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หมายถึง เงินที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษฯ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็เงินกู้หรือเงินให้เปล่า

(๒) เงินบริจาค/เงินอุดหนุน หมายถึง เงินซึ่งมีผู้มอบให้ส่วนราชการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น หรือเป็นเงินที่เกิดจากทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น

(๓) เงินรายรับสถานศึกษา หมายถึง เงินทั้งปวงที่สถานศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์เพื่อบำรุงการศึกษานอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย

(๔) เงินรายรับสถานพยาบาล หมายถึง เงินทั้งปวงที่สถานบริการการสาธารณสุขได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เนื่องจากการดำเนินงานในกิจการของสถานบริการการสาธารณสุขตามหน้าที่นอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย

(๕) เงินบูรณะทรัพย์สิน หมายถึง เงินที่ได้รับในลักษณะชดใช้ความเสียหาย หรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๖) เงินค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น หมายถึง เงินที่กรมจัดเก็บรายได้ คือ กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต และกรมสรรพากร ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาล รายได้สุขาภิบาล พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยรายได้จังหวัด ประกาศคณะปฏิวัติว่าด้วยภาษีสุราและภาษีเครื่องดื่ม ฯลฯ (เงินที่กรมจัดเก็บรายได้ต่าง ๆ สามารถหักไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน)

(๗) เงินรายได้จากการดำเนินงาน หมายถึง เงินรายได้จากการดำเนินงานที่ส่วนราชการได้รับไว้และกฎหมายหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอนุญาต ให้ส่วนราชการนั้นสามารถเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามภารกิจของส่วนราชการนั้น ๆ เช่น เงินค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เงินค่าธรรมเนียมข่าวสารของทางราชการ เงินรายได้สถานีวิทยุ เป็นต้น

(๘) เงินประกันสัญญา/เงินมัดจำ หมายถึง เงินที่ส่วนราชการได้รับจากผู้ขายหรือผู้รับจ้างเมื่อทำสัญญาจ้างเพื่อเป็นการประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือเป็นหลักฐานว่าได้มีการทำสัญญากันแล้ว

(๙) เงินดอกเบี้ยกลางศาล/ค่าธรรมเนียมศาล/ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี หมายถึง ค่าธรรมเนียมความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของหน่วยงานศาลยุติธรรมต่าง ๆ เงินดอกผลที่เกิดจากเงินกลางศาล ซึ่งมีเฉพาะกระทรวงยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

(๑๐) เงินกู้ หมายถึง เงินที่ได้รับตามสัญญากู้หรือได้รับจากการออกพันธบัตรหรือตราสารอื่น และนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ในการกู้

(๑๑) เงินผลพลอยได้ หมายถึง เงินที่ได้รับเป็นผลพลอยได้จากภารกิจ/หน้าที่ตามระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของส่วนราชการนั้น

(๑๒) เงินเพื่อประโยชน์การศึกษา หมายถึง เงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์เกี่ยวกับการศึกษานอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย (เช่น เงินที่ได้รับจากการให้บริการ/การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการศึกษา) ของกรมและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานที่เป็นสถานศึกษา

(๑๓) เงินสินบนรางวัล หมายถึง เงินตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจที่กำหนดในระเบียบนั้น

(๑๔) เงินฝากต่าง ๆ หมายถึง เงินนอกงบประมาณประเภทต่าง ๆ ที่ส่วนราชการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ และระเบียบ/ข้อบังคับของเงินเหล่านั้นไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยงานต้องเปิดบัญชีเงินฝากแยกเป็นการเฉพาะ ส่วนราชการจึงนำมารวมไว้เป็นยอดเดียวกัน โดยมีได้แจกแจงประเภทเงินไว้อย่างชัดเจน

(๑๕) เงินรับฝากเพื่อรอจัดสรร/ถอนคืน หมายถึง เงินที่ส่วนราชการรวบรวมเก็บรักษาไว้เพื่อรอการจัดสรรไปส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับ/ระเบียบของเงินนั้น เช่น เงินฝากอบจ.ประเภทภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประมวลรัษฎากรเพื่อรอจ่ายคืน

(๑๖) เงินนอกงบประมาณตามวัตถุประสงค์อื่น หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มประเภทที่กล่าวมาข้างต้น

กรณีส่วนราชการไม่มีการจัดทำงบการเงินสำหรับเงินที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๑. รวบรวมข้อมูลการรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณของหน่วยเบิกจ่ายและ/หรือหน่วยงานย่อยในสังกัดทั้งหมดรวม ๒ ปีบัญชี โดยให้ ปี “๒๕X๑” เป็นปีที่รายงาน และปี “๒๕XX” เป็นปีก่อน

๒. แสดงเงินคงเหลือในรูปของเงินฝากคลัง เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในพันธบัตร หรือตราสารอื่น ๆ (ถ้ามี) รวมทั้งเงินสด

๓. แสดงข้อมูลในรายงานการรับ - จ่ายเงินและเงินคงเหลือตามรูปแบบรายงาน โดยแยกตามประเภทเงิน ดังนี้

๓.๑ เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

๓.๒ เงินบริจาค/เงินอุดหนุน

๓.๓ เงินรายรับสถานศึกษา

๓.๔ เงินรายรับสถานพยาบาล

๓.๕ เงินบูรณะทรัพย์สิน

๓.๖ เงินค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น

๓.๗ เงินรายได้จากการดำเนินงาน

๓.๘ เงินประกันสัญญา/เงินมัดจำ

๓.๙ เงินดอกเบี้ยกลางศาล/ค่าธรรมเนียมศาล/ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี

๓.๑๐ เงินกู้

๓.๑๑ เงินผลพลอยได้

๓.๑๒ เงินเพื่อประโยชน์การศึกษา

๓.๑๓ เงินสินบนรางวัล

๓.๑๔ เงินฝากต่าง ๆ

๓.๑๕ เงินรับฝากเพื่อรอจัดสรร/ถอนคืน

๓.๑๖ เงินนอกงบประมาณตามวัตถุประสงค์อื่น

๔. ทำการเปรียบเทียบรายการที่ละบรรทัดระหว่าง ปี “๒๕X๑” กับ ปี “๒๕XX” ว่า มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นหรือลดลง

๕. คำนวณร้อยละของการเพิ่มขึ้น/ลดลง โดยมีวิธีการคำนวณเพิ่ม/ลดร้อยละเหมือนกับกรณี ส่วนราชการที่มีการจัดทำงบการเงินสำหรับเงินที่ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กฎหมายได้บัญญัติ ความหมายสำหรับเงินรายได้ของส่วนราชการที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนี้

พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓ กำหนด “ทุนหมุนเวียน หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับ สมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้” และมาตรา ๑๒ กำหนด “การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย”

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและ ข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักรายจ่ายจากเงินที่ จะต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ ในกรณีดังนี้

(๑) รายจ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้

(๒) รายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับรองจากกระทรวงการคลัง เพื่อเป็นค่า สินบนรางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย หรือ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือ เก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับ ที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใด ได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการ ของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของ ส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้และไม่ต้อง นำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การ สหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใดหรือบุคคลใดไม่ ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือเงินให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือ หรือ ร่วมมือเช่นนั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำ ส่งคลังก็ได้ คือ

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่าย เพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะประโยชน์หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลังที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒**

หมวด ๙

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๐ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา ๑๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยา ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้ “การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือ กฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผล ความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดมีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่น ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

โอภาส อรุณินท์

(นายโอภาส อรุณินท์)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง. กรมบัญชีกลาง. (๒๕๕๑, ๒๘ ตุลาคม). “แนวทางการจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๐ สำหรับส่วนราชการ” [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖. เข้าถึงได้จาก www2.cgd.go.th/uploadfile/doc/7846_doc.doc
- “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑” (๒๕๕๑, ๒ พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. หน้า ๒๒, ๒๕, ๒๘.
- “ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓” (๒๕๕๓, ๒๔ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๒๖ ง. หน้า ๓๕.
- “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓” (๒๕๕๓, ๑๙ ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก. หน้า ๑๘.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” (๒๕๕๐, ๒๔ สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก. หน้า ๔๘.
- “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒” (๒๕๔๒, ๑๗ พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๑๔ ก. หน้า ๔๐ – ๔๑.
- “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒” (๒๕๐๒, ๒๗ ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๙๘. หน้า ๔๕๔.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย. (๒๕๒๖, ๑๙ พฤษภาคม). “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖” [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖. เข้าถึงได้จาก <http://www.lawreform.go.th/lawreform/images/th/regulations/6829/6829.html>

รายนามผู้จัดทำ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ

๑. นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน
๒. นางสาวภีรดา ดิษฐาภรณ์
๓. นายธนพจน์ พุทธรักษ์
๔. นางสาวศิริรัตน์ อยู่ฉัตร
๕. นางสาวยุรี สุขเฟื่องแสง
๖. นางนงลักษณ์ มิตรมุสิก
๗. นางสาวพรสุชา แอบเพ็ชร

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ
 วิทยาการปฏิบัติการ
 นิติกรปฏิบัติการ
 นักวิชาการรัฐศาสตร์ฯ
 เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
 เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
 เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

